

„POLIMEX-MOSTOSTAL” S.A.
SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2017 ROKU

Warszawa, 12 kwietnia 2018 roku

SPIS TREŚCI

Rachunek zysków i strat.....	5
Bilans	6
Rachunek przepływów pieniężnych	7
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	8
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO SPORZĄDZONEGO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 ROKU	10
1. Informacje ogólne	10
2. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	10
3. Platforma zastosowanych Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej.....	10
3.1. Oświadczenie o zgodności	10
3.2. Wpływ nowych i zmienionych standardów i interpretacji	11
3.3. Dobrowolna zmiana zasad rachunkowości	14
4. Przyjęte zasady (polityka) rachunkowości	14
4.1. Kontynuacja działalności.....	14
4.2. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	14
4.3. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej	14
4.4. Rzeczowe aktywa trwałe.....	15
4.5. Nieruchomości inwestycyjne	15
4.6. Aktywa niematerialne	16
4.7. Leasing.....	16
4.8. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych	16
4.9. Koszty finansowania zewnętrznego	17
4.10. Udziały w zyskach spółek komandytowych	17
4.11. Aktywa finansowe	17
4.12. Utrata wartości aktywów finansowych	19
4.13. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia	20
4.14. Zapasy.....	20
4.15. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.....	20
4.16. Kaucje przekazane z tytułu umów o budowę.....	21
4.17. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.....	21
4.18. Kredyty, pożyczki i papiery dłużne (obligacje)	21
4.19. Aktywa (lub grupy do zbycia) przeznaczone do sprzedaży	21
4.20. Pozostałe aktywa	21
4.21. Rozliczenia międzyokresowe przychodów.....	21
4.22. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	22
4.23. Kaucje otrzymane z tytułu umów o budowę.....	22
4.24. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	22
4.25. Rezerwy	23
4.26. Przychody	23
4.27. Podatki	24
5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	25
6. Segmenty sprawozdawcze.....	27
6.1. Segmenty sprawozdawcze	27

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego
o numerach od 1 do 36 stanowią jego integralną część

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

6.2.	Informacje geograficzne	31
6.3.	Kluczowi odbiorcy i dostawcy Spółki	31
7.	Przychody i koszty	31
7.1.	Przychody ze sprzedaży	31
7.2.	Koszty według rodzajów	32
7.3.	Koszty amortyzacji ujęte w rachunku zysków i strat	32
7.4.	Koszty świadczeń pracowniczych	33
7.5.	Pozostałe przychody operacyjne	33
7.6.	Pozostałe koszty operacyjne	33
7.7.	Przychody finansowe	34
7.8.	Koszty finansowe	34
8.	Podatek dochodowy	34
8.1.	Podatek dochodowy	34
8.2.	Odroczony podatek dochodowy	35
8.3.	Odroczony podatek dochodowy	36
9.	Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	37
10.	Zysk przypadający na jedną akcję	37
11.	Rzeczowe aktywa trwałe	38
11.1.	Rzeczowe aktywa trwałe	38
11.2.	Wartości godziwe gruntów, budynków i budowli	40
11.3.	Nieruchomości inwestycyjne	42
12.	Aktywa finansowe	44
12.1.	Aktywa finansowe długoterminowe	44
12.2.	Aktywa finansowe krótkoterminowe	44
12.3.	Informacje o instrumentach finansowych wycenionych w wartości godziwej	44
12.4.	Zmiana stanu aktywów finansowych długoterminowych – akcje i udziały	44
12.5.	Wniesienie aportów do jednostek zależnych	45
12.5.1.	ZCP Rudnik	45
12.5.2.	ZCP Budownictwo	45
12.5.3.	ZCP Operator	46
12.5.4.	ZCP Infrastruktura	46
12.6.	Udziały w podmiotach powiązanych na dzień 31 grudnia 2017 roku	47
13.	Należności długoterminowe	49
14.	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	49
15.	Długoterminowe kontrakty budowlane	51
16.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	51
17.	Zmiana stanu pozycji bilansowych w rachunku przepływów pieniężnych	52
18.	Aktywa i zobowiązania przeznaczone do sprzedaży	53
18.1.	Aktywa i zobowiązania przeznaczone do sprzedaży	53
18.2.	Nieruchomości inwestycyjne przeznaczone do sprzedaży	54
19.	Kapitał własny	56
19.1.	Kapitał podstawowy	56
19.2.	Kapitał zapasowy	57
19.3.	Pozostałe kapitały	57
19.4.	Kapitał rezerwowy z nadwyżki z tytułu obligacji zamiennych na akcje	57
19.5.	Skumulowane inne całkowite dochody	57

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego o numerach od 1 do 36 stanowią jego integralną część

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

19.6. Zyski zatrzymane	57
20. Kredyty i pożyczki.....	57
21. Aktywa oddane pod zabezpieczenie	58
22. Obligacje.....	58
23. Pozostałe zobowiązania długoterminowe	59
24. Rezerwy.....	60
25. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	61
25.1. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	61
25.2. Główne założenia przyjęte przez aktuarusza do wyceny zobowiązań z tytułu długoterminowych świadczeń pracowniczych	61
25.3. Analiza wrażliwości	62
26. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	62
27. Zobowiązania warunkowe	63
28. Informacje o transakcjach z podmiotami powiązanymi	64
28.1. Transakcje z udziałem podmiotów powiązanych ze Skarbem Państwa.....	64
28.2. Transakcje z udziałem podmiotów powiązanych	64
29. Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej	66
29.1. Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej	66
29.2. Informacja o ilości posiadanych akcji Spółki przez Zarząd i Radę Nadzorczą	66
30. Struktura zatrudnienia	66
31. Cele i zasady zarządzania ryzykiem	66
31.1. Ryzyko stopy procentowej	66
31.2. Ryzyko walutowe	67
31.3. Ryzyko kredytowe	68
31.4. Ryzyko związane z płynnością	69
32. Instrumenty finansowe	71
32.1. Klasyfikacja instrumentów finansowych.....	71
32.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych	72
32.3. Ryzyko stopy procentowej	73
33. Wartości godziwe poszczególnych kategorii instrumentów finansowych	74
34. Zarządzanie kapitałem	74
35. Postępowania dotyczące wierzytelności i zobowiązań toczące się przed sądem	75
36. Najważniejsze zdarzenia następujące po dniu bilansowym	78

Rachunek zysków i strat

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016		Razem
		Działalność kontynuowana	Działalność kontynuowana	Działalność zaniechana	
Przychody ze sprzedaży	7.1	1 341 765	1 939 133	54 763	1 993 896
Koszt własny sprzedaży	7.2	(1 289 016)	(2 033 779)	(45 211)	(2 078 990)
Zysk/ (strata) brutto ze sprzedaży		52 749	(94 646)	9 552	(85 094)
Koszty sprzedaży	7.2	(1 080)	(2 656)	(1 994)	(4 650)
Koszty ogólnego zarządu	7.2	(26 357)	(24 456)	–	(24 456)
Pozostałe przychody operacyjne	7.5	39 855	21 973	84	22 057
Pozostałe koszty operacyjne	7.6	(5 496)	(4 214)	(133)	(4 347)
Zysk/ (strata) z działalności operacyjnej		59 671	(103 999)	7 509	(96 490)
Przychody finansowe	7.7	79 740	126 370	707	127 077
Koszty finansowe	7.8	(26 815)	(26 160)	(10)	(26 170)
Zysk/ (strata) brutto		112 596	(3 789)	8 206	4 417
Podatek dochodowy	8.1	(30 038)	(9 012)	5 613	(3 399)
Zysk/ (strata) netto		82 558	(12 801)	13 819	1 018
Zysk/ (strata) na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)					
– podstawowy i rozwodniony zysk na akcję	10	0,361	(0,056)	0,061	0,004

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

		Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016		Razem
		Działalność kontynuowana	Działalność kontynuowana	Działalność zaniechana	
Zysk netto		82 558	(12 801)	13 819	1 018
Składniki, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:					
Zmiana stanu z przeszacowania środków trwałych		2 120	–	–	–
Zysk/ (strata) aktuarialna		(193)	293	–	293
Podatek odroczone		(365)	(56)	–	(56)
Inne całkowite dochody netto za okres		1 562	237	–	237
Łączne całkowite dochody		84 120	(12 564)	13 819	1 255

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego o numerach od 1 do 36 stanowią jego integralną część

Bilans

	Nota	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Aktywa			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	11.1	20 169	54 091
Nieruchomości inwestycyjne	11.3	50 637	34 347
Aktywa niematerialne		903	1 510
Aktywa finansowe	12.1	432 101	310 925
Należności długoterminowe	13	172 501	111 080
Kaucje z tytułu umów o budowę	15	103 275	38 141
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	8.3	135 877	165 251
Aktywa trwałe razem		915 463	715 345
Aktywa obrotowe			
Zapasy		321	439
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	14	291 102	293 669
Kaucje z tytułu umów o budowę	15	33 620	37 748
Należności z tytułu wyceny kontraktów długoterminowych	15	6 065	5 397
Aktywa finansowe	12.2	230 084	218 698
Środki pieniężne	16	162 763	140 583
Pozostałe aktywa		1 165	1 363
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	18.1	32 280	74 012
Aktywa obrotowe razem		757 400	771 909
Aktywa razem		1 672 863	1 487 254
Zobowiązania i kapitał własny			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	19.1	473 238	173 238
Kapitał zapasowy	19.2	157 746	309 710
Pozostałe kapitały	19.3	(232 302)	(444 924)
Kapitał rezerwowy z nadwyżki z tytułu obligacji zamiennych na akcje	19.4	31 552	29 734
Skumulowane inne całkowite dochody	19.5	36 891	35 767
Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	19.6	82 570	60 658
Kapitał własny ogółem		549 695	164 183
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty i pożyczki	20	164 409	169 825
Obligacje długoterminowe	22	169 034	160 336
Rezerwy	24	170 998	180 197
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	25.1	967	1 245
Pozostałe zobowiązania	23	80 022	60 747
Kaucje z tytułu umów o budowę	15	22 496	30 746
Zobowiązania długoterminowe razem		607 926	603 096
Zobowiązania krótkoterminowe			
Pożyczki	20	815	1 362
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	26	405 790	331 038
Kaucje z tytułu umów o budowę	15	29 330	44 584
Zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów długoterminowych	15	2 008	217 916
Rezerwy	24	67 789	103 572
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	25.1	7 927	9 580
Przychody przyszłych okresów		1 583	1 297
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży	18.1	—	10 626
Zobowiązania krótkoterminowe razem		515 242	719 975
Zobowiązania razem		1 123 168	1 323 071
Zobowiązania i kapitał własny razem		1 672 863	1 487 254

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Rachunek przepływów pieniężnych

		Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/ (strata) brutto		112 596	4 417
Korekty o pozycje:		(308 270)	(200 192)
Amortyzacja	7.3	6 190	15 673
Odsetki i dywidendy, netto		13 085	(4 484)
Zysk/ (strata) na działalności inwestycyjnej	7.5	(2 468)	(15 522)
Zwiększenie/ (zmniejszenie) stanu należności	17	(125 006)	172 887
Zwiększenie/ (zmniejszenie) stanu zapasów	17	(2 425)	2 585
Zwiększenie/ (zmniejszenie) stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	17	(146 025)	(345 231)
Zmiana stanu pozostałych aktywów i przychodów przyszłych okresów	17	202	2 540
Zmiana stanu rezerw		(44 951)	(11 196)
Pozostałe	17	(6 872)	(17 444)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		(195 674)	(195 775)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Zbycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		1 678	5 790
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		(620)	(901)
Nabycie aktywów finansowych		(7 011)	(98)
Sprzedaż aktywów finansowych		–	3 897
Aporty ZCP		(8 427)	–
Odsetki i dywidendy otrzymane		8 457	21 996
Spłata udzielonych pożyczek		43 436	8
Udzielenie pożyczek		(107 130)	(1 918)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(69 617)	28 774
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu emisji akcji		300 000	–
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		–	(320)
Odsetki zapłacone		(12 529)	(1 009)
Pozostałe		–	64
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		287 471	(1 265)
Zwiększenie/ (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		22 180	(168 266)
Różnice kursowe netto		(96)	(16)
Środki pieniężne na początek okresu		140 583	308 849
Środki pieniężne na koniec okresu		162 763	140 583
<i>Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania</i>		70 250	112 075

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały	Kapitał rezerwowowy z nadwyżki z tytułu obligacji zamiennych na akcje	Skumulowane inne całkowite dochody z tytułu		Zyski zatrzymane / Niepokryte straty	Kapitał własny razem
					Kapitał z aktualizacji wyceny	Zysk/ (strata) aktuarialna		
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	173 238	309 710	(444 924)	29 734	34 215	1 552	60 658	164 183
Zysk/ (strata) netto	–	–	–	–	–	–	82 558	82 558
Zmiana stanu z przeszacowania środków trwałych	–	–	–	–	2 120	–	–	2 120
Zysk/ (strata) aktuarialna	–	–	–	–	–	(193)	–	(193)
Podatek odroczone	–	–	–	–	(402)	37	–	(365)
Łączne całkowite dochody	–	–	–	–	1 718	(156)	82 558	84 120
Podział wyniku	–	–	1 018	–	–	–	(1 018)	–
Emisja akcji/ obligacji	300 000	–	–	1 818	–	–	–	301 818
Przeniesienie na pozostałe kapitały	–	(151 964)	211 604	–	–	–	(59 640)	–
Inne	–	–	–	–	–	(438)	12	(426)
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	473 238	157 746	(232 302)	31 552	35 933	958	82 570	549 695

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego o numerach od 1 do 36 stanowią jego integralną część

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały	Kapitał rezerwowy z nadwyżki z tytułu obligacji zamiennych na akcje	Skumulowane inne całkowite dochody z tytułu		Zyski zatrzymane / Niepokryte straty	Kapitał własny razem
					Kapitał z aktualizacji wyceny	Zysk/ (strata) aktuarialna		
Na dzień 1 stycznia 2016 roku	173 238	306 762	(444 924)	29 734	94 387	783	2 948	162 928
Zysk/ (strata) netto	–	–	–	–	–	–	1 018	1 018
Zysk/ (strata) aktuarialna	–	–	–	–	–	293	–	293
Podatek odroczoney	–	–	–	–	–	(56)	–	(56)
Łączne całkowite dochody	–	–	–	–	–	237	1 018	1 255
Podział wyniku	–	2 948	–	–	–	–	(2 948)	–
Przeniesienie nadwyżki z przeszacowania środków trwałych w związku z wniesieniem ich aportem do jednostki zależnej	–	–	–	–	(60 172)	–	60 172	–
Inne	–	–	–	–	–	532	(532)	–
Na dzień 31 grudnia 2016 roku	173 238	309 710	(444 924)	29 734	34 215	1 552	60 658	164 183

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego o numerach od 1 do 36 stanowią jego integralną część

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO SPORZĄDZONEGO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 ROKU

1. Informacje ogólne

„Polimex-Mostostal” Spółka Akcyjna („Spółka”) działa na podstawie statutu ustalonego aktem notarialnym w dniu 18 maja 1993 roku (Rep. A Nr 4056/93) z późniejszymi zmianami. Siedziba Spółki mieści się w Warszawie przy Alei Jana Pawła II 12, 00-124 Warszawa. Spółka została zarejestrowana przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod nr KRS 0000022460. Spółce nadano numer statystyczny REGON 710252031.

Czas trwania Spółki jest nieoznaczony. Rokiem obrotowym Spółki jest rok kalendarzowy.

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki są szeroko rozumiane usługi budowlano-montażowe, montaż urządzeń i instalacji przemysłowych świadczone w systemie generalnego wykonawstwa w kraju i za granicą oraz świadczenie usług administracyjnych na rzecz spółek z Grupy Kapitałowej Polimex Mostostal („Grupa Kapitałowa”, „Grupa”). Spółka prowadzi działalność w następujących segmentach: Energetyka, Petrochemia (nafta, gaz, chemia), Pozostała działalność. Szczegółowy opis działalności prezentowanej w ramach danego segmentu został zamieszczony w notcie 6.1.

Akcje Spółki są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Spółka jest jednostką dominującą w Grupie Kapitałowej.

2. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Dnia 12 kwietnia 2018 roku sprawozdanie finansowe Spółki za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku zostało przez Zarząd zatwierdzone do publikacji.

Spółka jako jednostka dominująca Grupy Kapitałowej sporządziła również skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku, które zostało zatwierdzone do publikacji 12 kwietnia 2018 roku.

3. Platforma zastosowanych Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej

3.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe sporządzono w oparciu o Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) oraz związane z nimi interpretacje ogłoszone w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej.

Roczne sprawozdanie finansowe Spółki zostało sporządzone zgodnie z wymogami MSSF UE. W celu pełnego zrozumienia sytuacji finansowej i wyników działalności Spółki jako jednostki dominującej w Grupie Kapitałowej niniejsze sprawozdanie finansowe powinno być czytane łącznie z rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym za okres zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe będzie dostępne na stronie internetowej Spółki pod adresem www.polimex-mostostal.pl w terminie zgodnym z raportem bieżącym dotyczącym terminu przekazania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej za rok 2017.

3.2. Wpływ nowych i zmienionych standardów i interpretacji

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych interpretacji i standardów, które według stanu na dzień 12 kwietnia 2018 roku nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania:

- MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie) – Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzania tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie UE do czasu wydania ostatecznej wersji MSSF 14,
- MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 2 „Płatności na bazie akcji” – Klasyfikacja oraz wycena płatności na bazie akcji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe” - Charakterystyka opcji przedpłaty z ujemną kompensatą (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany (data wejścia w życie zmian została odroczone do momentu zakończenia prac badawczych nad metodą praw własności),
- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” – Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie planu (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” - Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie).
- Zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne” – Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2015-2017)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 3, MSSF 11, MSR 12 oraz MSR 23) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Interpretacja KIMSF 22 „Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe” (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Interpretacja KIMSF 23 „Niepewność w zakresie rozliczania podatku dochodowego” (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie).

Według szacunków Spółki wyżej wymienione nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Spółkę na dzień bilansowy.

Jednocześnie nadal poza regulacjami przyjętymi przez UE pozostaje rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE. Według szacunków Spółki, zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych według IAS 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” nie miałoby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby przyjęte przez UE do stosowania na dzień bilansowy.

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe, następujące nowe standardy zostały wydane przez RMSR i zatwierdzone do stosowania w UE przy czym nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).

Spółka planuje zastosować MSSF 9 od dnia wejścia w życie standardu, bez przekształcania danych porównawczych. Spółka przeprowadziła analizę wpływu zapisów nowego standardu na sprawozdanie finansowe. Spółka nie spodziewa się istotnego wpływu nowego standardu na sprawozdanie finansowe z wyjątkiem skutków zastosowania zapisów standardów w zakresie utraty wartości.

Nowy standard wprowadza zmianę sposobu ujmowania utraty wartości od aktywów finansowych oraz aktywów umownych ujętych zgodnie z MSSF 15. Wprowadza podejście oparte na oczekiwanej stracie kredytowej. Spółka przeanalizowała posiadane instrumenty finansowe oraz oszacowała oczekiwane straty kredytowe zgodnie z zapisami standardu. Skutek zmiany wysokości odpisów zostanie ujęty przez kapitały Spółki na dzień 1 stycznia 2018 roku. Spółka szacuje że zmiana zasad ujmowania utraty wartości wpłynie na pomniejszenie kapitałów Spółki na dzień 1 stycznia 2018 roku o kwotę 5,6 mln zł.

Standard wprowadza jeden model przewidujący trzy kategorie klasyfikacji aktywów finansowych: wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody oraz wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Klasyfikacja jest dokonywana na moment początkowego ujęcia i uzależniona jest od przyjętych przez Spółkę modeli zarządzania aktywami finansowymi oraz od charakterystyki umownych przepływów pieniężnych z tych instrumentów. Aktywa finansowe zaklasyfikowane przez Spółkę do kategorii pożyczek i należności zostaną zaprezentowane w kategorii aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie. Spółka nie identyfikuje innych zmian w ujęciu.

- MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” oraz późniejsze zmiany (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),

Standard ten określa, w jaki sposób i kiedy ujmuje się przychody, jak i wymaga dostarczenia bardziej szczegółowych ujawnień. Standard zastępuje MSR 18 „Przychody”, MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną” oraz wiele interpretacji związanych z ujmowaniem przychodów. Standard ma zastosowanie do prawie wszystkich umów z klientami (główne wyjątki dotyczą umów leasingowych, instrumentów finansowych oraz umów ubezpieczeniowych). Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w taki sposób, aby odzwierciedlić transfer towarów lub usług na rzecz klientów oraz w takiej kwocie, która odzwierciedla wysokość wynagrodzenia (tj. płatność), do którego jednostka spodziewa się uzyskać prawo w zamian za towary lub usługi. Standard dostarcza również wytyczne ujmowania transakcji, które nie były szczegółowo regulowane przez dotychczasowe standardy (np. przychody z usług czy modyfikacje umów) jak i dostarcza obszerniejsze wyjaśnienia na temat ujmowania umów wieloelementowych.

W ramach nowego standardu Spółka identyfikuje dwa główne obszary różniące się w stosunku do obecnie obowiązujących zasad, są to: moment rozpoznania przychodów ze sprzedaży, oraz konieczność wyodrębnienia niektórych elementów umów (odrębnych zobowiązań do spełnienia świadczenia). Zasady przewidziane w nowym standardzie określają, iż momentem rozpoznania przychodów ze sprzedaży będzie moment spełnienia przez jednostkę obowiązku świadczenia na rzecz zamawiającego. W zależności od okoliczności rozpoznanie przychodów będzie rozłożone w czasie (jeżeli spełnienie świadczenia będzie rozłożone w czasie) bądź ujęte w danym momencie (jeżeli spełnienie świadczenia nastąpi w jednym momencie). Nowy standard nakłada także obowiązek wyodrębnienia oddzielnych zobowiązań do wykonania świadczenia i rozpoznawania przychodów osobno dla każdego wyodrębnionego zobowiązania.

Spółka realizuje złożone kontrakty budowlane, w których zakres prac jest szeroki i obejmujący wiele zadań. Przeprowadzono analizę realizowanych umów pod kątem uregulowań MSSF 15. Wpływ zmian, które wprowadza nowy standard na sprawozdanie finansowe jest nieistotny.

Spółka planuje zastosować MSSF 15 od dnia wejścia w życie standardu, bez przekształcania danych porównawczych. Wpływ zmian, które wprowadza nowy standard na sprawozdanie finansowe jest nieistotny. Spółka nie będzie wprowadzała korekt na dzień 1 stycznia 2018 roku.

- MSSF 16 „Leasing” – zatwierdzony w UE w dniu 31 października 2017 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),

Zgodnie z MSSF 16 leasingobiorca ujmuje prawo do użytkowania składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu. Prawo do użytkowania składnika aktywów jest traktowane podobnie jak inne aktywa niefinansowe i odpowiednio amortyzowane. Zobowiązania z tytułu leasingu wycenia się początkowo w wartości bieżącej opłat leasingowych płatnych w okresie leasingu, zdyskontowanej o stopę zawartą w leasingu, jeżeli jej ustalenie nie jest trudne. Jeżeli nie można łatwo określić tej stopy, leasingobiorca stosuje krańcową stopę procentową. W odniesieniu do klasyfikacji leasingu u leasingodawców, przeprowadza się ją tak samo jak zgodnie z MSR 17 – tj. jako leasing operacyjny lub finansowy. U leasingodawcy leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, jeżeli następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków z tytułu posiadania odnośnych aktywów. W przeciwnym przypadku leasing jest klasyfikowany jako leasing operacyjny. W leasingu finansowym leasingodawca rozpoznaje przychody finansowe przez okres leasingu, w oparciu o stałą okresową stopę zwrotu na inwestycji netto. Leasingodawca ujmuje płatności leasingu operacyjnego w przychody liniowo lub w inny systematyczny sposób, jeśli lepiej odzwierciedla wzór otrzymywania korzyści z wykorzystania odnośnych aktywów. Spółka jest leasingobiorcą w takich umowach jak: wynajem samochodów, komputerów oraz innego sprzętu IT, nieruchomości biurowych. Umowy te obecnie są ujmowane zgodnie z zasadami leasingu operacyjnego. Po wejściu w życie nowego standardu Spółka zmieni sposób ujęcia w księgach oraz zaprezentuje umowy zgodnie z wymogami nowego standardu. Skutkiem zmian będzie rozpoznanie w bilansie po stronie aktywów oraz zobowiązań istotnych kwot mających związek z tymi umowami.

- Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” – Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Instrumenty ubezpieczeniowe” – zatwierdzone w UE w dniu 3 listopada 2017 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie lub w momencie zastosowania MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy),
- Zmiany do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” – Wyjaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” – zatwierdzone w UE w dniu 31 października 2017 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 1 i MSR 28 w wyniku „Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 12 oraz MSR 28) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 7 lutego 2018 roku (zmiany do MSSF 1 i MSR 28 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).

Spółka postanowiła nie skorzystać z możliwości wcześniejszego zastosowania powyższych nowych standardów oraz zmian do istniejących standardów. Według szacunków Spółki, wyżej wymienione nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Spółkę na dzień bilansowy za wyjątkiem MSSF 9 oraz MSSF 16, wpływ których został powyżej opisany.

Następujące standardy, zmiany do istniejących standardów oraz interpretacje opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz zatwierdzone do stosowania w UE wchodzi w życie po raz pierwszy w Spółce w sprawozdaniu finansowym za 2017 rok:

- Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych” – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień – zatwierdzone w UE w dniu 6 listopada 2017 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),

- Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy” – Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od niezrealizowanych strat – zatwierdzone w UE w dniu 6 listopada 2017 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 12 w wyniku „Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 12 oraz MSR 28) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 7 lutego 2018 roku (zmiany do MSSF 12 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie).

Zastosowane przez Spółkę powyższe zmiany nie miały istotnego wpływu na politykę rachunkowości.

3.3. Dobrowolna zmiana zasad rachunkowości

Począwszy od rocznego sprawozdania finansowego za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku Spółka zmieniła politykę rachunkowości w zakresie wyceny udziałów i akcji w jednostkach zależnych. Dotychczasowe zasady wyceny opierające się na zasadach wyceny zgodnie z MSR 39 zostały zastąpione wyceną według kosztu zgodnie z MSR 27. W okresach porównawczych udziały w jednostkach zależnych, z uwagi na fakt, iż były to inwestycje w instrumenty kapitałowe nieposiadające kwotowań cen rynkowych z aktywnego rynku, i których wartość godziwa nie mogła być wiarygodnie zmierzona, były także wyceniane w koszcie. Wartość udziałów w jednostkach zależnych w okresach porównawczych odpowiada ich wartości jaka byłaby prezentowana po zmianie polityki rachunkowości. Zmiana polityki rachunkowości nie wpływa na wycenę pozycji bilansu oraz na pozycje kapitałów własnych.

4. Przyjęte zasady (polityka) rachunkowości

4.1. Kontynuacja działalności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności.

4.2. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z koncepcją kosztu historycznego, za wyjątkiem niektórych rzeczowych aktywów trwałych, które są wyceniane w wartościach przeszacowanych albo w wartościach godziwych oraz instrumentów finansowych, wycenianych w wartości godziwej na koniec każdego okresu sprawozdawczego zgodnie z określoną poniżej polityką rachunkowości.

Koszt historyczny ustalany jest co do zasady na bazie wartości godziwej dokonanej zapłaty za dobra lub usługi.

Sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („zł”) (waluta prezentacji), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych („tys. zł”).

Najważniejsze zasady rachunkowości stosowane przez Spółkę:

4.3. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Walutą funkcjonalną Spółki jest złoty polski.

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia oraz z rozliczenia tych pozycji różnice kursowe ujmowane są

odpowiednio w pozycji przychodów/ kosztów finansowych lub kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

4.4. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/ kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, poza klasą aktywów określoną jako nieruchomości i budowle trwałe związane z gruntem tj. grunty, zakłady produkcyjne oraz nieruchomości zabudowane kompleksem budynków o charakterze magazynowo - przemysłowo - biurowym. Powyższa klasa aktywów prezentowana jest w kategorii grunty i budynki i wyceniana jest według modelu wartości przeszacowanej.

Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają zysk lub stratę w momencie ich poniesienia.

Zwiększenia wartości bilansowej z tytułu aktualizacji wyceny aktywów ujmowanych według metody wartości przeszacowanej są odnoszone do pozycji pozostałych całkowitych dochodów i wykazywane jako skumulowane inne całkowite dochody w kapitale własnym. Zmniejszenia kompensujące wcześniejsze zwiększenia, które dotyczą tego samego środka trwałego, obciążają pozostałe całkowite dochody oraz pomniejszają kapitał powstały z aktualizacji wyceny. Wszelkie pozostałe zmniejszenia ujemne się w rachunku zysków i strat. Tak powstały składnik kapitałów jest przenoszony do pozycji zysków zatrzymanych w momencie usunięcia z bilansu składnika aktywów, którego dotyczył.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

Typ	Okres
Budynki i budowle	10-60 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	2-40 lat
Urządzenia biurowe	3-10 lat
Środki transportu	2-30 lat
Komputery	2-8 lat
Inwestycje w obcych środkach trwałych	10-25 lat

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się corocznie, na koniec grudnia i w razie konieczności – koryguje z efektem od początku kolejnego roku obrotowego.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

4.5. Nieruchomości inwestycyjne

Początkowe ujęcie nieruchomości inwestycyjnych następuje według ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcji.

Po początkowym ujęciu nieruchomości inwestycyjne są wykazywane według wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych są

ujmowane w zysku lub stracie w pozycji pozostałych przychodów bądź pozostałych kosztów operacyjnych w tym okresie, w którym powstały.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela lub zawarcie umowy leasingu operacyjnego. Jeżeli składnik aktywów wykorzystywany przez właściciela – Spółkę staje się nieruchomością inwestycyjną, Spółka stosuje zasady opisane w części *Rzeczowe aktywa trwałe* aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości. Ustalona na dzień przeniesienia różnica między wartością bilansową określoną zgodnie z zasadami przedstawionymi w części *Rzeczowe aktywa trwałe* a jej wartością godziwą traktowana jest analogicznie do ujęcia odpowiadającego ujęciu wartości przeszacowanej. W przypadku zbycia nieruchomości inwestycyjnej różnica pomiędzy ceną sprzedaży a wartością księgową jest ujmowana w rachunku zysków i strat.

4.6. Aktywa niematerialne

Aktywa niematerialne wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Po ujęciu początkowym, aktywa niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Aktywa niematerialne o określonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Zastosowano następujące okresy użytkowania:

Typ	Okres
Patenty i licencje	Dla patentów i licencji użytkowanych na podstawie umowy zawartej na czas określony przyjmuje się ten okres, uwzględniając okres na który użytkowanie może być wydłużone
Koszty prac rozwojowych	5 lat
Oprogramowanie komputerowe	2-15 lat

4.7. Leasing

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty wstępne z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako przychody operacyjne w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako przychód w okresie, w którym stają się należne.

4.8. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Spółka dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy, jeżeli dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej.

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny lub czy powinien zostać zmniejszony.

4.9. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia środków trwałych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, obciążenia finansowe z tytułu umów leasingu finansowego oraz różnice kursowe powstałe w związku z finansowaniem zewnętrznym do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

4.10. Udziały w zyskach spółek komandytowych

Spółka jest współnikiem (komandytariuszem) w spółkach zależnych będących spółkami komandytowymi. Za każdy okres sprawozdawczy Spółka rozpoznaje przychody finansowe z tytułu udziału w zyskach tych spółek zależnych. Należności z tego tytułu są prezentowane w pozycji należności długoterminowe – jeżeli data ich zapadalności przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego – bądź w pozycji należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności – jeżeli data ich zapadalności nie przekracza 12 miesięcy.

Przychody finansowe z powyższego tytułu ujmowane są w wartości godziwej, zaś należności zgodnie z zasadami przewidzianymi dla kategorii aktywów finansowych: pożyczki i należności. Udziały w zyskach spółek komandytowych podlegają aktualizacji wartości pod kątem utraty wartości na zasadach określonych dla aktywów finansowych. Aktualizacja wartości jest prezentowana jako koszty finansowe.

4.11. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Pożyczki i należności,
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Spółka zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- spełniające definicję pożyczek i należności,
- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w rachunku zysków i strat jako przychody lub koszty finansowe. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie

na przepływy pieniężne z kontraktu lub wydzielenie wbudowanych instrumentów pochodnych jest wyraźnie zakazane.

Składnikiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z poniższych warunków:

- a) Jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu.
Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
 - nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
 - częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie, i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie,
 - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych.
- b) Został zgodnie z MSR 39 zakwalifikowany do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione:

- a) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub
- b) aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub
- c) aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych. Po początkowym ujęciu pożyczki i należności są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, bez potrącania kosztów transakcji, z uwzględnieniem wartości rynkowej na dzień bilansowy. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób), a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczone, ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości ujmuje się jako koszt finansowy.

Udziały i akcje w jednostkach zależnych są ujmowane w cenie nabycia skorygowanej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej powiększonej w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniony w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu gdy Spółka traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

Udziały w jednostkach zależnych

Udziały w jednostkach zależnych są wyceniane według kosztu.

4.12. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez odpis aktualizujący. Kwotę straty ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Spółka ocenia najpierw czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Spółka włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w rachunku zysków i strat w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

Odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości od aktywów finansowych wycenianych według kosztów nie odwraca się.

Udziały w jednostkach zależnych

Odpisy aktualizujące wartość udziałów w jednostkach zależnych podlegają odwróceniu w sytuacji gdy przestały istnieć przesłanki utraty wartości, do wysokości oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nie większej niż wartość jaka byłaby ujęta gdyby nie było rozpoznawanej utraty wartości.

4.13. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Instrumenty pochodne, z których korzysta Spółka w celu zabezpieczenia się przed ekonomicznym ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward oraz kontrakty na zamianę stóp procentowych (swapy procentowe). Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są bezpośrednio odnoszone na wynik finansowy netto roku obrotowego.

Wartość godziwa walutowych kontraktów forward jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych (forward) występujących przy kontraktach o podobnym terminie zapadalności. Wartość godziwa kontraktów na zamianę stóp procentowych jest ustalana poprzez odniesienie do wartości rynkowej podobnych instrumentów.

4.14. Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/ kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Koszty są ujmowane w następujący sposób:

Materiały	w cenie nabycia ustalonej metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”;
Produkty gotowe i produkty w toku	koszt bezpośrednich materiałów i robocizny oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego;
Towary	w cenie nabycia ustalonej metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”.

W momencie wydania zapasów z magazynu Spółka rozpoznaje koszty własne sprzedaży – w przypadku sprzedaży lub zużycie materiałów – w przypadku wydania zapasu do dalszej produkcji bądź świadczenia usług.

W momencie sprzedaży zapasów wartość bilansową tych zapasów ujmuje się jako koszt okresu, w którym ujmowane są odpowiednie przychody.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywana w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

4.15. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na wątpliwe należności. Odpis na należności oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko kredytowe kontrahenta. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Pozostałe należności obejmują w szczególności zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz zapasów. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

Spółka prezentuje kwoty zatrzymane przez odbiorców – w pozycji kaucje z tytułu umów o budowę.

4.16. Kaucje przekazane z tytułu umów o budowę

Kaucje z tytułu umów o budowę to kwoty należne Spółce wynikające z zapłaconych kwot w ramach realizowanych umów o usługę budowlaną.

Kaucje z tytułu umów o budowę są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych bądź wpłaconych odbiorcy, z uwzględnieniem odpisu aktualizującego.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość kaucji jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko kredytowe kontrahenta. Odpis na kaucje przekazane z tytułu umów o budowę oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty kaucji przestało być prawdopodobne.

Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie wartości w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

4.17. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty bankowe płatne na żądanie.

Ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują inwestycje, które spełniają łącznie wszystkie kryteria: krótkoterminowe, tzn. zasadniczo o okresie zapadalności poniżej 3 miesięcy od dnia nabycia, dużej płynności, łatwo wymienialne na określone kwoty środków pieniężnych, oraz narażone na nieznaczne ryzyko zmiany wartości.

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych wyceniane są według wartości nominalnej.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

4.18. Kredyty, pożyczki i papiery dłużne (obligacje)

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

4.19. Aktywa (lub grupy do zbycia) przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwale (lub grupy do zbycia) są klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a sprzedaż uważana jest za wysoce prawdopodobną. Ujmowane są one w niższej z następujących dwóch kwot: ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

4.20. Pozostałe aktywa

Rozliczenia międzyokresowe kosztów wykazuje się w wysokości już poniesionych kosztów, które dotyczą następnych okresów sprawozdawczych po dniu bilansowym. Koszty te wykazuje się w wartości nominalnej po uprzednim upewnieniu się, że koszty te przyniosą jednostce korzyści w przyszłości. Rozliczenia międzyokresowe obejmują przede wszystkim:

- ubezpieczenia,
- prenumeraty,
- z góry opłacone czynsze.

4.21. Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Rozliczenia międzyokresowe przychodów wykazuje się z uwzględnieniem zasady ostrożnej wyceny. Obejmują one przede wszystkim równowartość otrzymanych lub należnych środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych. Zaliczone do rozliczeń międzyokresowych przychodów kwoty zwiększają stopniowo przychody operacyjne.

4.22. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty. Inne zobowiązania finansowe, niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych oraz rozliczenia międzyokresowe bierne. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych, których termin rozliczenia jest krótszy niż 12 miesięcy ujmowane są jako zobowiązania krótkoterminowe. Długoterminowe zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych podlegają dyskontowaniu do wartości bieżącej według efektywnych stóp procentowych. Krótkoterminowe kaucje z tytułu umów o budowę na dzień ich powstania są wykazywane w wartości bieżącej przewidywanej zapłaty i ujmowane w okresach późniejszych według zamortyzowanego kosztu.

Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Spółka ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Spółka ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstające z tytułu zamiany różnice odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w rachunku zysków i strat.

4.23. Kaucje otrzymane z tytułu umów o budowę

Kaucje otrzymane z tytułu umów o budowę to kwoty wynikające z otrzymanych kwot w ramach realizowanych umów o usługę budowlaną.

Kaucje z tytułu umów o budowę są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych bądź wpłaconych przez dostawców.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość kaucji jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko kredytowe Spółki. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie wartości w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

4.24. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

Do krótkoterminowych świadczeń pracowniczych wypłacanych przez Spółkę należą:

- wynagrodzenia oraz składki na ubezpieczenia społeczne,
- krótkoterminowe płatne nieobecności, jeśli oczekuje się, że nieobecność wystąpi w ciągu 12 miesięcy od zakończenia okresu, w którym pracownicy wykonywali związaną z nimi pracę,
- wypłaty z zysku i premie przypadające do wypłaty w ciągu 12 miesięcy od zakończenia okresu, w którym pracownicy wykonywali związaną z nimi pracę,
- świadczenia niepieniężne dla aktualnie zatrudnionych pracowników.

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze, w tym wpłaty do programów określonych składek, ujmowane są w okresie, w którym jednostka otrzymała przedmiotowe świadczenie ze strony pracownika, a w przypadku wypłat z zysku i premii, gdy spełnione zostały następujące warunki:

- na jednostce ciąży obecny prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek do dokonania takich wypłat z wyniku zdarzeń przeszłych oraz
- można dokonać wiarygodnej wyceny tego zobowiązania.

Spółka ujmuje przewidywane koszty krótkoterminowych świadczeń pracowniczych w formie płatnych nieobecności w przypadku kumulowanych płatnych nieobecności (czyli takich, do których uprawnienia przechodzą na przyszłe okresy i można je wykorzystać w przyszłości, jeśli w bieżącym okresie nie zostały w pełni wykorzystane) oraz w przypadku niekumulowanych płatnych nieobecności (które rodzą zobowiązania po stronie Spółki z chwilą ich wystąpienia).

Zgodnie z Zakładowym Układem Zbiorowym Pracy (ZUZP) pracownicy Spółki mają prawo do odpraw emerytalnych i rentowych. Odprawy emerytalno-rentowe są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę lub rentę. Wysokość odprawy jest uzależniona od stażu pracy w Spółce i jej poprzedników prawnych (pod warunkiem, że spółka 2 lata pod rząd uzyska zysk netto, w innym przypadku wysokość odprawy stanowi jednomiesięczne wynagrodzenie). Na wysokość odprawy wpływ ma wspomniany wyżej staż ale również średnie wynagrodzenie w Spółce z grudnia roku poprzedniego. Spółka tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych Spółka prezentuje w pozycji zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych.

Świadczenia po okresie zatrudnienia w formie programów określonych świadczeń (odprawy emerytalne i rentowe) oraz inne długoterminowe świadczenia pracownicze m.in. długoterminowe renty inwalidzkie ustalane są z wykorzystaniem metody prognozowanych uprawnień jednostkowych z wyceny aktuarialnej przeprowadzanej na koniec okresu sprawozdawczego.

Zyski i straty aktuarialne dotyczące programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia są prezentowane w innych całkowitych dochodach. Natomiast zyski i straty dotyczące innych długoterminowych świadczeń pracowniczych są odnoszone w rachunek zysków i strat bieżącego okresu sprawozdawczego

Zgodnie z polską praktyką gospodarczą akcjonariusze/ udziałowcy jednostek mogą dokonać podziału zysku na cele pracownicze w formie zasilenia funduszu socjalnego oraz na inne fundusze specjalne. W sprawozdaniu finansowym zgodnym z MSSF ta część podziału zysku jest zaliczana do kosztów działalności okresu, którego dotyczy podział zysku.

4.25. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Spółka spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

4.26. Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Spółka uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) i podatek akcyzowy oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Kontrakty budowlane

Przychody z wykonania niezakończonych usług budowlanych, objętych umową, wykonanej na dzień bilansowy w istotnym stopniu, ustala się na dzień bilansowy proporcjonalnie do stopnia zaawansowania usługi, jeżeli kwotę przychodu można ustalić w sposób wiarygodny. Stopień zaawansowania mierzony jest udziałem kosztów poniesionych od dnia zawarcia umowy do dnia ustalenia przychodu w szacowanych całkowitych kosztach wykonania usługi lub udziałem nakładu wykonanej pracy w stosunku do całkowitych nakładów pracy.

Jeżeli stopień zaawansowania niezakończonej usługi nie może być na dzień bilansowy ustalony w sposób wiarygodny, to przychód ustala się w wysokości poniesionych w danym okresie sprawozdawczym kosztów, nie wyższych jednak od kosztów, których pokrycie w przyszłości przez zamawiającego jest prawdopodobne.

W przypadku, kiedy istnieje prawdopodobieństwo, iż łączne koszty wykonania umowy przekroczą łączne przychody z tytułu umowy, przewidywana strata jest ujmowana jako koszt okresu, w którym została ujawniona.

Koszty wytworzenia niezakończonych usług obejmują koszty poniesione od dnia zawarcia odpowiedniej umowy do dnia bilansowego. Koszty wytworzenia poniesione przed zawarciem umowy związane z realizacją jej przedmiotu, zaliczane są do aktywów, jeżeli pokrycie tych kosztów w przyszłości przychodami uzyskanymi od zamawiającego jest prawdopodobne. Następnie ujmowane są w kosztach wytworzenia niezakończonych usług budowlanej.

Jeżeli poniesione koszty pomniejszone o przewidywane straty powiększone o zyski ujęte w rachunku zysków i strat przekraczają swoim zaawansowaniem procentowym zaawansowanie procentowe zafakturowanej sprzedaży, wynikająca z powyższej różnicy kwota niezafakturowanej sprzedaży prezentowana jest w aktywach bilansu w należnościach z tytułu wyceny kontraktów długoterminowych w korespondencji z przychodami z tytułu usług.

Jeżeli zaawansowanie procentowe zafakturowanej sprzedaży przekracza zaawansowanie procentowe poniesionych kosztów pomniejszonych o przewidywane straty a powiększonych o zyski ujęte w rachunku zysków i strat, wynikające z powyższej różnicy przyszłe przychody prezentowane są w zobowiązaniach z tytułu wyceny kontraktów długoterminowych w korespondencji z przychodami z tych usług.

Przychody ze sprzedaży towarów, materiałów i produktów

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich naliczania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy pieniężne przez szacowany okres życia instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

Udziały w zyskach spółek osobowych

Udział Spółki w zysku lub w stracie spółek osobowych ujmuje się jako przychód/ koszt finansowy zgodnie z procentowym udziałem wynikającym z ustaleń umownych pomiędzy współnikami w roku obrotowym, w którym ten zysk lub strata wystąpiła niezależnie od okresu, w którym nastąpi podział tego wyniku lub pokrycie straty. Spółka osobowa ujmuje w bilansie zobowiązanie z tytułu udziałów współników w wyniku finansowym w korespondencji z kapitałem własnym (jako zmniejszenie wartości kapitału własnego).

4.27. Podatki

Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych

(podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą bilansową w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Aktywa/ rezerwy na podatek odroczony ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych/ dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą: w innych całkowitych dochodach dotyczących pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczących pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Spółka kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczony podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Okresy użytkowania ekonomicznego rzeczowych aktywów trwałych, nota 4.4

Spółka weryfikuje przewidywane okresy użytkowania ekonomicznego składników pozycji rzeczowych aktywów trwałych na koniec każdego rocznego okresu sprawozdawczego.

Wycena w wartości godziwej i procedury związane z wyceną

Nieruchomości inwestycyjne są wyceniane przez Spółkę w wartości godziwej dla celów sprawozdawczości finansowej. Wycena jest przeprowadzana przez zewnętrznych wykwalifikowanych rzeczoznawców majątkowych. Wyceny sporządzane są metodami dochodowymi bądź metodami porównawczymi. Szczegóły dotyczące przeprowadzonych wycen opisane zostały w nocie 11.3.

Spółka stosuje model wartości przeszacowanej dla klasy aktywów: nieruchomości i budowle. W sytuacji gdy przeprowadzane jest przeszacowanie Spółka pozyskuje wyceny do wartości godziwej dla poszczególnych lokalizacji nieruchomości i budowli. Przeszacowanie jest przeprowadzane dla całej klasy aktywów w sytuacji gdy wartość godziwa istotnie różni się od wartości bilansowej. Wyceny sporządzane są metodami dochodowymi bądź metodami porównawczymi. Wartości godziwe są opisane w nocie 11.2.

Prezentacja metod wyceny została opisana w nocie 11.3 dotyczącej nieruchomości inwestycyjnych oraz w nocie 18.2 opisującej nieruchomości inwestycyjne w aktywach dostępnych do sprzedaży.

Utrata wartości aktywów

Spółka przeprowadza testy na utratę wartości środków trwałych i udziałów w sytuacji, gdy występują czynniki świadczące o możliwości wystąpienia utraty wartości aktywów. Wymaga to oszacowania wartości użytkowej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należą te środki trwałe. Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne i wymaga ustalenia stopy dyskontowej do zastosowania w celu obliczenia bieżącej wartości tych przepływów.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego, nota 8.3

Spółka rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Ujmowanie przychodów, nota 15

Marże brutto realizowanych kontraktów ustalane są na podstawie sformalizowanego procesu Przeglądu Projektów, jako różnica między ceną sprzedaży oraz szacowanymi kosztami całkowitymi kontraktu (suma kosztów poniesionych oraz kosztów estymowanych do zakończenia kontraktu). Weryfikacja estymowanych kosztów do zakończenia projektu odbywa się podczas Przeglądu Projektów przeprowadzanych miesięcznie, kwartalnie, półrocznie, bądź z inną częstotliwością w zależności od rodzaju kontraktu. Koszty do zakończenia projektu określane są przez kompetentne zespoły, merytorycznie odpowiedzialne za realizację danego obszaru na podstawie wiedzy i doświadczenia.

Spółka stosuje metodę procentowego zaawansowania prac przy rozliczaniu kontraktów długoterminowych. Stosowanie tej metody wymaga od Spółki szacowania proporcji dotychczas wykonanych prac do całości usług do wykonania. W oparciu o zaktualizowane budżety kontraktów oraz stopień zaawansowania kontraktów budowlanych, Spółka ujmuje skutki zmian szacunków w wyniku kolejnego okresu.

Wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych – odprawy emerytalne i rentowe

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 25.2.

Rezerwa na naprawy gwarancyjne, nota 24

Rezerwy na zobowiązania z tytułu napraw gwarancyjnych tworzy się w trakcie realizacji kontraktu proporcjonalnie do przychodów ze sprzedaży. Wysokość tworzonych rezerw jest zależna od rodzaju wykonywanych usług budowlanych i stanowi określony procent wartości przychodów ze sprzedaży danego kontraktu. Wartość rezerw na koszty napraw gwarancyjnych może jednak podlegać indywidualnej analizie (w tym poprzez opinię kierownika odpowiedzialnego za daną budowę) i może ulec zwiększeniu lub zmniejszeniu w uzasadnionych przypadkach. Rozwiązanie

rezerw następuje w ciągu pierwszych 3-5 lat po zakończeniu inwestycji w proporcjach, odpowiadających faktycznie ponoszonym kosztom napraw.

Rezerwa restrukturyzacyjna, nota 24

Spółka tworzy rezerwę restrukturyzacyjną w przypadku gdy posiada szczegółowy, formalny plan określający działalność lub część działalności, której ten plan dotyczy, podstawowe lokalizacje, które zostaną nim objęte, liczbę pracowników, którzy mają uzyskać odszkodowania w zamian za zakończenie stosunku pracy oraz termin, w jakim plan zostanie wdrożony; ponadto, plan ten został ogłoszony lub rozpoczęło się jego wdrażanie.

Rezerwy na sprawy sądowe, nota 24

Rezerwy związane ze skutkami toczącego się postępowania sądowego tworzy się wówczas, gdy przeciwko jednostce wniesiono pozew, a prawdopodobieństwo wyroku niekorzystnego dla jednostki jest większe niż prawdopodobieństwo wyroku korzystnego. Podstawą oceny tego prawdopodobieństwa jest przebieg postępowania sądowego oraz opinie prawników. Utworzone rezerwy obciążają pozostałe koszty operacyjne.

Rezerwa na kary, nota 24

Oszacowania kwoty kar umownych dokonują służby techniczne, zajmujące się realizacją umowy budowlanej, wraz z działem prawnym interpretującym postanowienia umowy. Rezerwy na kary tworzy się w przypadku gdy prawdopodobieństwo nałożenia kary przez zamawiającego z tytułu nienależytego wykonania umowy jest wysokie.

Rezerwa na koszty rozliczenia kontraktów, nota 24

Rezerwy na koszty kontraktów dotyczą końcowego rozliczenia kontraktów drogowych.

Rezerwa na przewidywane straty na kontraktach budowlanych, nota nr 24

Na każdy dzień bilansowy Spółka dokonuje aktualizacji szacunków całkowitych przychodów oraz kosztów z tytułu realizowanych projektów. Przewidywana całkowita strata na kontrakcie ujmowana jest jako koszty okresu, w którym została rozpoznana, zgodnie z MSR 11.

Rezerwa na poręczenia, nota 24

Udzielone poręczenie wykazuje się w księgach jako rezerwę jeżeli na dzień bilansowy zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, że kredytobiorca nie będzie mógł spłacić swoich długów.

Odpis aktualizujący wartość należności, nota 14

Na każdy dzień bilansowy Spółka dokonuje analizy indywidualnych przesłanek utraty wartości należności handlowych takich jak: należności sporne, należności dochodzone na drodze sądowej, należności od spółek w upadłości lub likwidacji oraz inne. Na tej podstawie dokonuje indywidualnych odpisów aktualizujących wartość należności, a pozostałe należności Spółka obejmuje odpisem statystycznym wg struktury wiekowej.

6. Segmenty sprawozdawcze

6.1. Segmenty sprawozdawcze

Dla celów zarządczych Spółka została podzielona na części w oparciu o wytwarzane produkty i świadczone usługi. Z uwagi na nieosiąganie progów ilościowych określonych w MSSF 8 Spółka połączyła informacje dotyczące segmentów: Budownictwo przemysłowe oraz segmentu Budownictwo infrastrukturalne z informacjami prezentowanymi w segmencie Pozostała działalność. Istnieją zatem następujące sprawozdawcze segmenty :

Energetyka	usługi związane z branżą energetyczną. Generalne wykonawstwo obiektów w branży energetycznej, projektowanie, produkcja i sprzedaż kotłów energetycznych, usługi serwisowe w zakresie stałej i kompleksowej obsługi elektrowni, elektrociepłowni i zakładów przemysłowych.
Nafta, gaz, chemia	generalne wykonawstwo obiektów w branży chemicznej. Montaż urządzeń procesowych dla przemysłu chemicznego i petrochemicznego, prefabrykacja i montaż konstrukcji stalowych, rurociągów, technologicznych, zbiorników

	magazynowych oraz rurociągów, prefabrykacja i montaż pieców dla przemysłu rafineryjnego. Realizacja projektów proekologicznych. Odbiorcami usług są zakłady chemiczne, rafinerie, petrochemie, gazownictwo.
Pozostała działalność	budownictwo przemysłowe i infrastrukturalne oraz usługi sprzętowo transportowe, usługi wynajmu, dzierżawy, badań laboratoryjnych, serwis urządzeń, pozostałe usługi nie ujęte w innych segmentach, udział w zyskach/ (stratach) spółek komandytowych, w których Spółka posiada udziały.

W danych porównawczych działalność segmentu Produkcja obejmuje ZCP Produkcja, który w 2016 roku został wniesiony aportem na rzecz Mostostal Siedlce Sp. z o.o. Sp. k. i w całości jest prezentowana jako działalność zaniechana. Pozostała w Spółce działalność produkcyjna, z uwagi na nieistotność, została zaprezentowana w ramach segmentu Pozostałej działalności.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Do oceny wyników operacyjnych segmentów Zarząd wykorzystuje wynik segmentu osiągnięty na działalności operacyjnej oraz wynik brutto segmentu. Podatek dochodowy jest monitorowany na poziomie Spółki i nie jest dokonywana jego alokacja do segmentów.

Ceny transakcyjne stosowane przy transakcjach pomiędzy segmentami operacyjnymi są ustalane na zasadach rynkowych podobnie jak przy transakcjach ze stronami niepowiązanymi.

W poniższych tabelach przedstawione zostały dane dotyczące przychodów i zysków poszczególnych segmentów operacyjnych Spółki za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku i dnia 31 grudnia 2016 roku. Zarząd Spółki monitoruje regularnie wyniki segmentów; natomiast od 1 stycznia 2014 roku, w związku ze zmianą struktury organizacyjnej Spółki, nie dokonuje się bieżącej oceny aktywów i zobowiązań segmentów. W związku z tym zgodnie z MSSF 8.23, poniższe tabele nie zawierają podziału aktywów i zobowiązań według segmentów.

Dane dotyczące segmentów przedstawione są według zasad identycznych jakie służą przygotowaniu sprawozdania finansowego.

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Segmenty sprawozdawcze

Rok zakończony 31 grudnia 2017	Energetyka	Nafta, gaz, chemia	Pozostała działalność	Wyłączenia	Działalność ogółem
Przychody					
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	1 264 108	2 602	75 055	–	1 341 765
Sprzedaż między segmentami	–	–	10 446	(10 446)	–
Przychody segmentu ogółem	1 264 108	2 602	85 501	(10 446)	1 341 765
Wyniki					
Amortyzacja; w tym:	1 739	5	4 446	–	6 190
- amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	1 671	5	3 894	–	5 570
- amortyzacja aktywów niematerialnych	68	–	552	–	620
Zysk/ (strata) segmentu z działalności operacyjnej	51 476	4 389	3 806	–	59 671
Saldo przychodów i kosztów finansowych	154	(14)	52 785	–	52 925
Zysk/ (strata) brutto segmentu	51 630	4 375	56 591	–	112 596

Przychody z tytułu transakcji pomiędzy segmentami podlegają eliminacji.

Nakłady inwestycyjne odpowiadają zwiększeniu stanu rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych i nieruchomości inwestycyjnych.

Rok zakończony 31 grudnia 2017	Energetyka	Nafta, gaz, chemia	Pozostała działalność	Wyłączenia	Działalność ogółem
Pozostałe pozycje dotyczące segmentów ujęte w rachunku zysków i strat oraz nakłady inwestycyjne to:					
Nakłady inwestycyjne:	–	51	886	–	937
- na rzeczowe aktywa trwałe	–	51	591	–	642
- na aktywa niematerialne	–	–	54	–	54
- na nieruchomości inwestycyjne	–	–	241	–	241
Przeszacowanie/ aktualizacja wartości:	–	–	(1 689)	–	(1 689)
- rzeczowych aktywów trwałych	–	–	(2 434)	–	(2 434)
- nieruchomości inwestycyjnych	–	–	745	–	745

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Segmenty sprawozdawcze

Rok zakończony 31 grudnia 2016	Produkcja (działalność zaniechana)	Budownictwo przemysłowe	Energetyka	Nafta, gaz, chemia	Budownictwo Infrastrukturalne	Pozostała działalność	Wyłączenia	Działalność ogółem
Przychody								
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	54 763	23 896	1 817 068	10 874	–	87 295	–	1 993 896
Sprzedaż między segmentami	1 347	19 619	–	–	–	5 877	(26 843)	–
Przychody segmentu ogółem	56 110	43 515	1 817 068	10 874	–	93 172	(26 843)	1 993 896
Wyniki								
Amortyzacja; w tym:	2 117	240	3 364	8	30	9 914	–	15 673
- amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	2 008	141	3 143	6	26	7 861	–	13 185
- amortyzacja aktywów niematerialnych	109	99	221	2	4	2 053	–	2 488
Zysk/ (strata) segmentu z działalności operacyjnej	7 509	20	(100 098)	(1 433)	10 497	(12 985)	–	(96 490)
Saldo przychodów i kosztów finansowych	697	(549)	(29)	8	(178)	100 958	–	100 907
Zysk/ (strata) brutto segmentu	8 206	(529)	(100 127)	(1 425)	10 319	87 973	–	4 417

Przychody z tytułu transakcji pomiędzy segmentami podlegają eliminacji.

Nakłady inwestycyjne odpowiadają zwiększeniu stanu rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych i nieruchomości inwestycyjnych.

Rok zakończony 31 grudnia 2016	Produkcja (działalność zaniechana)	Budownictwo przemysłowe	Energetyka	Nafta, gaz, chemia	Budownictwo Infrastrukturalne	Pozostała działalność	Działalność ogółem
Pozostałe pozycje dotyczące segmentów ujęte w rachunku zysków i strat oraz nakłady inwestycyjne to:							
Nakłady inwestycyjne:	109	2	7	–	–	99	217
- na rzeczowe aktywa trwałe	109	2	7	–	–	90	208
- na aktywa niematerialne	–	–	–	–	–	9	9
Aktualizacja wartości nieruchomości inwestycyjnych	–	–	–	–	–	10 638	10 638

6.2. Informacje geograficzne

W poniższych tabelach przedstawione zostały dane dotyczące przychodów osiągniętych w poszczególnych obszarach geograficznych za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2016 roku.

Rok zakończony 31 grudnia 2017	Kraj	Zagranica	RAZEM
Przychody			
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	1 327 153	14 612	1 341 765

Rok zakończony 31 grudnia 2016	Kraj	Zagranica	RAZEM
Przychody			
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	1 932 627	61 269	1 993 896

Spółka klasyfikuje sprzedaż jako sprzedaż krajową bądź zagraniczną w oparciu o miejsce świadczonej usługi lub realizowanej dostawy.

6.3. Kluczowi odbiorcy i dostawcy Spółki

W 2017 roku Spółka miała dwóch odbiorców, dla których sprzedaż przekroczyła 10% przychodów ze sprzedaży. Sprzedaż dla tych odbiorców wyniosła 1 222 mln zł i jest prezentowana w segmencie Energetyka.

7. Przychody i koszty

7.1. Przychody ze sprzedaży

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Przychody ze sprzedaży usług budowlanych	1 289 151	1 878 514
Przychody ze sprzedaży towarów, materiałów i produktów	28 269	82 781
Przychody z wynajmu	24 345	32 601
Przychody ze sprzedaży razem	1 341 765	1 993 896

Istotne zdarzenia dotyczące realizowanych kontraktów

W wyniku podjętych działań związanych z realizacją Projektu Kozienice, w ramach których dokonano częściowego ograniczenia zdiagnozowanych uprzednio ryzyk technicznych, optymalizacji procesów zakupowych oraz usprawnienia procesów weryfikacyjno-rozliczeniowych z podwykonawcami i dostawcami, a także w związku z podpisaniem Protokołu przejęcia bloku do eksploatacji w dniu 19 grudnia 2017 roku, Zarząd Spółki podjął w dniu 21 lutego 2018 roku uchwałę o zaktualizowaniu budżetu Projektu Kozienice poprzez obniżenie całkowitego budżetu kosztowego o kwotę 42,3 mln zł w ramach procesu zamykania ksiąg rachunkowych Spółki za rok 2017. Wpływ korekty budżetu został w całości uwzględniony w wyniku finansowym za 2017 rok.

W efekcie prowadzonych konsultacji w ramach konsorcjum Spółki oraz Mostostal Warszawa S.A. i Rafako S.A. oraz GE Power, która jest generalnym projektantem oraz pełni funkcję lidera Konsorcjum zarządzającego realizacją kontraktu oraz przeprowadzonych analiz oszacowane zostały nowe terminy przekazania do eksploatacji bloków nr 5 i 6 w Elektrowni Opolo. Deklarowane zmienione terminy przekazania do eksploatacji to 31 maja 2019 roku dla bloku nr 5 oraz 30 września 2019 roku dla bloku nr 6. Zatwierdzenie nowych terminów przekazania inwestycji jest przedmiotem negocjacji pomiędzy Konsorcjum a zamawiającym. Zmiana terminów

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

przekazania bloków została uwzględniona w zaktualizowanym budżecie realizacji kontraktu. Zaktualizowany budżet nie obejmuje potencjalnych rezerw na kary kontraktowe dotyczące nieterminowej realizacji zadania, których ryzyko wystąpienia jednostka dominująca ocenia jako minimalne.

7.2. Koszty według rodzajów

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Amortyzacja	6 190	15 673
Zużycie materiałów i energii	31 658	77 772
Usługi obce, w tym budowlane	1 228 090	1 928 189
Podatki i opłaty	4 156	8 109
Koszty świadczeń pracowniczych	31 881	66 836
Pozostałe koszty rodzajowe	16 598	7 656
Koszty według rodzajów razem	1 318 573	2 104 235
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	(1 080)	(4 650)
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	(26 357)	(24 456)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	655	3 596
Zmiana stanu produktów	(2 775)	265
Koszt własny sprzedaży	1 289 016	2 078 990

7.3. Koszty amortyzacji ujęte w rachunku zysków i strat

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	6 080	15 370
Amortyzacja środków trwałych	5 468	12 918
Amortyzacja aktywów niematerialnych	612	2 452
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	–	90
Amortyzacja środków trwałych	–	71
Amortyzacja aktywów niematerialnych	–	19
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	110	213
Amortyzacja środków trwałych	102	196
Amortyzacja aktywów niematerialnych	8	17
Amortyzacja i odpisy aktualizujące razem	6 190	15 673
 Razem amortyzacja środków trwałych	 5 570	 13 185
Razem amortyzacja aktywów niematerialnych	620	2 488

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

7.4. Koszty świadczeń pracowniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Wynagrodzenia	25 926	53 479
Koszty ubezpieczeń społecznych	4 382	9 884
Koszty świadczeń emerytalnych	97	452
Odpisy na ZFŚS	461	979
Inne	1 015	2 042
Koszty świadczeń pracowniczych razem	31 881	66 836

7.5. Pozostałe przychody operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Zyski ze zbycia aktywów		
Zysk ze zbycia majątku trwałego	2 468	1 469
Rozwiązane odpisy aktualizujące i rezerwy		
Rozwiązanie rezerw	16 310	807
Pozostałe przychody operacyjne		
Zysk z tytułu przeszacowania majątku trwałego do wartości godziwej	612	–
Zysk z tytułu przeszacowania nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	–	10 638
Uгода sądowa	12 513	–
Uzyskane odszkodowania i kary	1 683	5 333
Umorzenie zobowiązań	1 628	2 163
Zmiany w planie sprzedaży	1 919	–
Uzgodnienie rozliczenia ZFŚS	1 575	–
Inne	1 147	1 647
Pozostałe przychody operacyjne razem	39 855	22 057

7.6. Pozostałe koszty operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Utworzone odpisy aktualizujące i rezerwy		
Odpisy aktualizujące wartość niefinansowych aktywów trwałych	97	580
Odpisy aktualizujące wartość nieruchomości inwestycyjnych	745	–
Rezerwa na sprawy sądowe	2 233	–
Pozostałe koszty operacyjne		
Odszkodowania i kary	1 055	1 838
Koszty likwidacji majątku obrotowego	209	–
Koszty sądowe	1 063	1 140
Inne	94	789
Pozostałe koszty operacyjne razem	5 496	4 347

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

7.7. Przychody finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Przychody z tytułu odsetek bankowych i pożyczek	4 579	1 975
Przychody z tytułu odsetek od należności	7 282	327
Przychody z tytułu dywidendy	700	1 139
Przychody ze sprzedaży aktywów finansowych	–	1 653
Aktualizacja wartości aktywów finansowych	–	2 984
Dodatnie różnice kursowe	–	682
Rozwiązanie rezerw na koszty finansowe	2 105	–
Wycena kredytów do zamortyzowanego kosztu	5 803	–
Udziały w zyskach spółek komandytowych	59 215	109 230
Zysk z likwidacji Spółek	–	2 364
Zwrot poręczenia	–	5 850
Inne	56	873
Przychody finansowe razem	79 740	127 077

7.8. Koszty finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Odsetki od kredytów bankowych i pożyczek	4 859	4 469
Odsetki i prowizje od obligacji	15 648	12 984
Odsetki od innych zobowiązań	2 861	1 873
Prowizje bankowe od gwarancji i kredytów	1 668	668
Ujemne różnice kursowe	147	5 535
Aktualizacja wartości aktywów finansowych	980	–
Rezerwy na koszty finansowe	327	–
Inne	325	641
Koszty finansowe razem	26 815	26 170

8. Podatek dochodowy

8.1. Podatek dochodowy

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2016 roku przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Rachunek zysków i strat		
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(1 030)	(300)
Odroczony podatek dochodowy	(29 008)	(3 099)
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	(30 038)	(3 399)
Sprawozdanie z całkowitych dochodów		
Odroczony podatek dochodowy z tytułu przeszacowania gruntów i budynków	(402)	–
Odroczony podatek dochodowy z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia	37	(56)
Obciążenie podatkowe wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	(365)	(56)

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Podatek dochodowy od zysku przed opodatkowaniem różni się w następujący sposób od teoretycznej kwoty, którą uzyskano by, stosując średnią ważoną stawkę podatku (mającą zastosowanie do zysków konsolidowanych spółek):

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Zysk/ (strata) przed opodatkowaniem	112 597	4 417
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej w 2017 roku 19% (2016: 19%)	(21 393)	(839)
Efekty podatkowe następujących pozycji:		
- Dochody niepodlegające opodatkowaniu	4 843	2 613
- Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	(2 533)	(3 201)
- Nierozpoznanie różnic przejściowych z bilansu otwarcia w spółce komandytowej do której wniesiono część majątku Spółki	1 908	4 662
- Straty podatkowe i ujemne różnice przejściowe, z tytułu których nie rozpoznano aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(11 458)	(8 048)
- Pozostałe	(1 405)	1 414
Obciążenie wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego	(30 038)	(3 399)

8.2. Odroczonego podatek dochodowy

Poniższa tabela prezentuje aktywa i rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego przed kompensatą

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:		
przed kompensatą		
- przypadające do realizacji po upływie 12 miesięcy	74 385	73 936
- przypadające do realizacji w ciągu 12 miesięcy	73 712	106 616
	148 097	180 552
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:		
przed kompensatą		
- przypadająca do realizacji po upływie 12 miesięcy	9 477	11 933
- przypadająca do realizacji w ciągu 12 miesięcy	2 743	3 368
	12 220	15 301

Poniższa tabela prezentuje wartość nieuwjętych aktywów podatkowych związanych z różnicami przejściowymi

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
- Nierozpoznane straty podatkowe	11 458	7 445
- Odpisy aktualizujące wartość należności	19 149	21 949
- Rezerwy na koszty	22 381	24 831
- Odpisy aktualizujące udziały w spółkach zależnych	56 891	56 891
	109 897	111 116

Spółka nie rozpoznała aktywów z tytułu podatku odroczonego od odpisów aktualizujących część należności handlowych. Istnieje duże ryzyko, iż różnice przejściowe związane z tymi rozliczeniami nie zostaną zrealizowane.

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

8.3. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa z tytułu podatku odroczonego	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	Pozostałe świadczenia pracownicze	Odpisy aktualizujące wartość zapasów	Odpisy aktualizujące wartość należności	Wycena kontraktów długoterminowych	Rezerwy	Zobowiązania przeterminowane	Straty podatkowe	Odsetki naliczone	Podatek odroczony związany z różnicami przejściowymi w spółce komandytowej	Pozostałe	Razem
Stan na dzień 1 stycznia 2016 roku	1 202	4 611	709	21 362	56 929	32 588	2 637	40 360	12 404	8 930	16 951	198 683
Uznanie/ (obciążenie) wyniku finansowego	(766)	(2 481)	(172)	(2 276)	(11 382)	7 690	(2 095)	(13 709)	1 995	19 523	(14 403)	(18 076)
Uznanie/ (obciążenie) innych całkowitych dochodów	(56)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	(56)
Stan na dzień 31 grudnia 2016 roku	380	2 130	537	19 086	45 547	40 278	542	26 651	14 399	28 453	2 548	180 552
Uznanie/ (obciążenie) wyniku finansowego	(163)	(905)	59	120	(42 342)	22 583	(257)	7 921	190	(19 381)	(316)	(32 491)
Uznanie/ (obciążenie) innych całkowitych dochodów	37	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	37
Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku	254	1 225	596	19 207	3 205	62 861	285	34 572	14 589	9 072	2 231	148 097

Prezentacja netto aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego (12 220)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego w bilansie 135 877

Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	Przyspieszona amortyzacja podatkowa	Zyski z tyt. zmian wartości godziwej nieruchomości	Wycena kontraktów długoterminowych	Wycena walutowa	Leasing	Pozostałe	Razem
Stan na dzień 1 stycznia 2016 roku	9 435	9 820	8 865	1 471	19	668	30 278
Obciążenie/ (uznanie) wyniku finansowego	(7 322)	–	(6 266)	(1 414)	(19)	44	(14 977)
Stan na dzień 31 grudnia 2016 roku	2 113	9 820	2 599	57	–	712	15 301
Obciążenie/ (uznanie) wyniku finansowego	(2 858)	–	(1 447)	29	–	793	(3 483)
Obciążenie/ (uznanie) innych całkowitych dochodów	–	402	–	–	–	–	402
Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku	(745)	10 222	1 152	86	–	1 505	12 220
Prezentacja netto aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego							(12 220)
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego w bilansie							–

Poniższa tabela prezentuje okresy wygaśnięcia nierozliczonych strat podatkowych, w związku z którymi nie ujęto aktywów z tytułu podatku odroczonego

Rok przedawnienia rozliczenia straty	Wysokość strat do odliczenia w przyszłych okresach	Wysokość nieujętego aktywa od strat podatkowych
2019	60 308	11 458
Razem	60 308	11 458

9. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

W latach 2016 - 2017 Spółka nie deklarowała i nie wpłacała dywidend. Spółka nie przewiduje w 2018 roku wypłaty dywidendy za rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku.

10. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki za dany okres przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w okresie sprawozdawczym.

Spółka posiada zobowiązania finansowe z tytułu obligacji zamiennych na akcje. Obligacje te przy kalkulacji zysku na akcję posiadają anty rozwodnieniowy efekt. W związku z tym nie są one ujmowane w kalkulacji zysku rozwodnionego. Zysk podstawowy na akcję jest zbieżny z zyskiem rozwodnionym na akcję.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia zysku na jedną akcję:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016		
	Działalność kontynuowana	Działalność kontynuowana	Działalność zaniechana	Razem
Zysk/ (strata) netto	82 558	(12 801)	13 819	1 018
Podstawowy i rozwodniony zysk/ (strata) na jedną akcję (w złotych):				
Liczba akcji zarejestrowanych na dzień bilansowy	236 618 802	236 618 802	236 618 802	236 618 802
Średnia ważona liczba akcji zwykłych wykorzystana do obliczenia zysku/ (straty) zwykłej na akcję	228 399 624	228 399 624	228 399 624	228 399 624
Zysk/ (strata) na akcję	0,361	(0,056)	0,061	0,004

Przy kalkulacji zysku na akcję dla okresu porównawczego przyjęto liczbę akcji oraz średnioważoną liczbę akcji zaktualizowane o wydarzenia, które miały miejsce w 2017 roku: emisję nowych akcji (opisane w nocie 19.1) oraz emisję nowych obligacji zamiennych na akcje (opisane w nocie 22).

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

11. Rzeczowe aktywa trwałe

11.1. Rzeczowe aktywa trwałe

	Grunty i budynki wyceniane wg modelu wartości przeszacowanej	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	28 151	11 795	9 976	3 255	914	54 091
Aktualizacja wartości	2 120	–	–	–	–	2 120
Nabycie	–	628	–	14	–	642
Zbycie	(84)	(547)	(40)	(57)	(250)	(978)
Wniesienie aportu do jednostki zależnej	(9 862)	(7 923)	(8 953)	(204)	–	(26 942)
Zmiany w planie sprzedaży	3 933	(2 108)	3	79	–	1 907
Reklasyfikacja z aktywów dostępnych do sprzedaży	5 929	5 573	55	137	–	11 694
Reklasyfikacja do aktywów dostępnych do sprzedaży	(144)	(360)	–	(1)	–	(505)
Reklasyfikacja do nieruchomości inwestycyjnych	(16 290)	–	–	–	–	(16 290)
Odpis amortyzacyjny za okres obrotowy	(736)	(2 064)	(714)	(2 056)	–	(5 570)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	13 017	4 994	327	1 167	664	20 169
Na dzień 1 stycznia 2017 roku						
Wartość brutto	36 987	84 818	36 960	24 171	2 304	185 240
Umorzenie i odpis z tytułu utraty wartości	(8 836)	(73 023)	(26 984)	(20 916)	(1 390)	(131 149)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	28 151	11 795	9 976	3 255	914	54 091
Na dzień 31 grudnia 2017 roku						
Wartość brutto	14 287	62 134	10 542	21 778	2 054	110 795
Umorzenie i odpis z tytułu utraty wartości	(1 270)	(57 140)	(10 215)	(20 611)	(1 390)	(90 626)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	13 017	4 994	327	1 167	664	20 169

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

	Grunty i budynki wyceniane wg modelu wartości przeszacowanej	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2016 roku	203 283	97 795	14 373	8 006	1 061	324 518
Utrata wartości	(387)	–	–	–	–	(387)
Nabycie	152	69	–	47	85	353
Zbycie	(440)	(707)	(56)	(120)	–	(1 323)
Wniesienie aportu do jednostki zależnej	(162 186)	(79 559)	(2 664)	(657)	(232)	(245 298)
Reklasyfikacja z aktywów dostępnych do sprzedaży	–	567	32	–	–	599
Reklasyfikacja do aktywów dostępnych do sprzedaży	–	(573)	(12)	(210)	–	(795)
Reklasyfikacja do nieruchomości inwestycyjnych oraz pomiędzy grupami	(10 417)	–	–	26	–	(10 391)
Odpis amortyzacyjny za okres obrotowy	(1 854)	(5 797)	(1 697)	(3 837)	–	(13 185)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2016 roku	28 151	11 795	9 976	3 255	914	54 091
Na dzień 1 stycznia 2016 roku						
Wartość brutto	295 084	280 788	47 039	38 159	2 451	663 521
Umorzenie i odpis z tytułu utraty wartości	(91 801)	(182 993)	(32 666)	(30 153)	(1 390)	(339 003)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2016 roku	203 283	97 795	14 373	8 006	1 061	324 518
Na dzień 31 grudnia 2016 roku						
Wartość brutto	36 987	84 818	36 960	24 171	2 304	185 240
Umorzenie i odpis z tytułu utraty wartości	(8 836)	(73 023)	(26 984)	(20 916)	(1 390)	(131 149)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2016 roku	28 151	11 795	9 976	3 255	914	54 091

11.2. Wartości godziwe gruntów, budynków i budowli

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/ kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, poza klasą aktywów określoną jako nieruchomości i budowle trwałe związane z gruntem tj. nieruchomości zabudowane kompleksem budynków o charakterze magazynowo - przemysłowo – biurowym („Grunty i budynki”). Powyższa klasa aktywów wyceniana jest według wartości godziwej poczynając od października 2013 roku.

Ostatnia wycena środków trwałych została przeprowadzona na dzień 31 sierpnia 2017 roku.

Wyceny zostały sporządzone przez niezależnych rzeczoznawców majątkowych. Zastosowano podejście dochodowe, metodę inwestycyjną, technikę kapitalizacji prostej. Techniki wykorzystane do wyceny bazowały na nieobserwowalnych danych wejściowych. W przypadku gruntów nastąpiła zmiana techniki wyceny, przejście od podejścia porównawczego do podejścia dochodowego. Rzeczoznawca majątkowy określił, iż po uwzględnieniu celu i zakresu wyceny, przeznaczenia nieruchomości, jej stanu prawnego i stanu zagospodarowania oraz informacji rynkowych o podobnych nieruchomościach, właściwą procedurą do określenia wartości rynkowej nieruchomości będzie podejście dochodowe, metoda inwestycyjna, technika kapitalizacji prostej.

Wycena do wartości godziwej została skategoryzowana w hierarchii wartości godziwej na poziomie 3.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku nie przeprowadzano aktualizacji nieruchomości do wartości godziwej określonej na podstawie operatów niezależnych rzeczoznawców. Spółka na bieżąco monitoruje sytuację na rynku nieruchomości w odniesieniu do posiadanych środków trwałych (grunty, budynki, budowle). Na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość środków trwałych ujmowanych zgodnie z modelem wartości przeszacowanej nie różni się istotnie od ich wartości godziwej.

W tabeli poniżej przedstawiono aktywa niefinansowe, które podlegały wycenie do wartości godziwej na dzień 31 sierpnia 2017 roku. Poszczególne poziomy zdefiniowano w sposób następujący:

- Ceny notowane (nieskorygowane) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów bądź zobowiązań (poziom 1).
- Dane wejściowe inne niż notowania objęte zakresem poziomu 1 możliwe do zaobserwowania dla składnika aktywów bądź zobowiązań, bezpośrednio (tzn. w postaci cen) lub pośrednio (tzn. na podstawie wyliczeń opartych na cenach) (poziom 2).
- Dane wejściowe dla wyceny składnika aktywów bądź zobowiązań, które nie są oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych (tzn. dane niemożliwe do zaobserwowania) (poziom 3).

**Wartość godziwa na dzień
31 sierpnia 2017**

Poziom 3

Nieruchomości zabudowane kompleksem budynków o charakterze magazynowo - przemysłowo – biurowym, w tym grunty wchodzące w skład nieruchomości

12 983

Razem

12 983

Powyższa tabela prezentuje wartość godziwą grupy środków trwałych zakwalifikowanych do gruntów, budynków, budowli, które zostały przeszacowane do wartości godziwej na dzień 31 sierpnia 2017 roku. Przeszacowaniu podlegały wszystkie te nieruchomości, których wartość godziwa istotnie odchyliła się od wartości księgowej.

Nadwyżka z wyceny została odniesiona na kapitał z aktualizacji wyceny środków trwałych

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Dla środków trwałych zaliczanych do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej, następujące informacje są istotne:

Opis	Wartość godziwa na dzień 31 sierpnia 2017 roku	Technika wyceny	Dane niemożliwe do zaobserwowania	Zakres danych niemożliwych do zaobserwowania (średnia ważona prawdopodobieństwami)	Relacje pomiędzy niemożliwymi do zaobserwowania danymi a wartością godziwą
Nieruchomości zabudowane kompleksem budynków o charakterze magazynowo - przemysłowo - biurowym, w tym grunty wchodzące w skład nieruchomości	12 983	Podejście dochodowe, metoda inwestycyjna, technika kapitalizacji prostej	Stopa kapitalizacji	R=12,0%	Niewielki wzrost zastosowanej stopy kapitalizacji spowodowałby znaczny spadek wartości godziwej nieruchomości (oraz vice versa).
			Stawka czynszu	- 10 - 18 zł za metr kwadratowy miesięcznie dla nieruchomości o przeznaczeniu przemysłowo-magazynowym (powiat kozienski);	Znaczący wzrost wysokości rynkowego czynszu spowodowałby znaczący wzrost wartości godziwej (oraz vice versa).

Wartość gruntów, budynków i budowli według kosztowego modelu wyceny wyniosłaby na dzień 31 grudnia 2017 roku 6 202 tys. zł a na dzień 31 grudnia 2016 roku 6 355 tys. zł.

11.3. Nieruchomości inwestycyjne

	Rok 2017	Rok 2016
Wartość na dzień 1 stycznia	34 347	29 470
Zwiększenie stanu:		
- wzrost z tytułu wyceny do wartości godziwej	–	197
- reklasifikacja ze środków trwałych	16 290	10 391
Zmniejszenie stanu:		
- reklasifikacja do aktywów dostępnych do sprzedaży	–	(2 270)
- wniesienie aportu do jednostki zależnej	–	(3 441)
Wartość na dzień 31 grudnia	50 637	34 347

Nieruchomości inwestycyjne zostały wycenione na dzień 31 sierpnia 2017 roku.

Spółka zatrudnia zewnętrznych, niezależnych rzeczoznawców, aby ustalić wartość godziwą gruntów, budynków i budowli należących do Spółki. Na dzień 31 sierpnia 2017 roku wartości godziwe nieruchomości zostały ustalone w formie operatów szacunkowych przez firmę ICF Corporate Finance Sp. z o.o.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku nie przeprowadzano aktualizacji wycen dla wartości nieruchomości inwestycyjnych. Spółka na bieżąco monitoruje sytuację na rynku nieruchomości w odniesieniu do posiadanych środków trwałych (grunty, budynki, budowle). Nie nastąpiły żadne przesłanki, które wskazywałyby, że wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych zmieniła się istotnie od poprzedniej wyceny.

W szacowaniu wartości godziwej nieruchomości zastosowano podejście najkorzystniejszego i najlepszego zastosowania nieruchomości (co stanowi aktualne zastosowanie tych nieruchomości). Zewnętrzna wycena gruntów, budynków i budowli w ramach poziomu 3 została przeprowadzona przy użyciu podejścia dochodowego. W przypadku gruntów nastąpiła zmiana techniki wyceny, przejście od podejścia porównawczego do podejścia dochodowego. Rzeczoznawca majątkowy określił, iż po uwzględnieniu celu i zakresu wyceny, przeznaczenia nieruchomości, jej stanu prawnego i stanu zagospodarowania oraz informacji rynkowych o podobnych nieruchomościach, właściwą procedurą do określenia wartości rynkowej nieruchomości będzie podejście dochodowe, metoda inwestycyjna, technika kapitalizacji prostej.

Szczegóły o nieruchomościach inwestycyjnych oraz informacje na temat hierarchii wartości godziwych na dzień 31 grudnia 2017 roku i na dzień 31 grudnia 2016 roku kształtują się następująco:

	Wartość godziwa na dzień 31 grudnia 2017	Wartość godziwa na dzień 31 grudnia 2016
	Poziom 3	Poziom 3
Nieruchomości zabudowane kompleksem budynków o charakterze magazynowo - przemysłowo – biurowym, w tym grunty	50 637	34 347
Razem	50 637	34 347

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Dla nieruchomości inwestycyjnych zaliczanych do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej, następujące informacje są istotne:

Wartość godziwa na dzień 31 grudnia 2017 roku	Technika wyceny	Dane niemożliwe do zaobserwowania	Zakres danych niemożliwych do zaobserwowania (średnia ważona prawdopodobieństwami)	Relacje pomiędzy niemożliwymi do zaobserwowania danymi a wartością godziwą
50 637	Podejście dochodowe, metoda inwestycyjna, technika kapitalizacji prostej	Stopa kapitalizacji	Zastosowano stopę kapitalizacji biorąc pod uwagę kapitalizację potencjału dochodowego, rodzaj nieruchomości i panujące warunki rynkowe: 9-12%	Niewielki wzrost zastosowanej stopy kapitalizacji spowodowałby znaczny spadek wartości godziwej nieruchomości (oraz vice versa).
		Stawka czynszu	Zastosowano rynkowy miesięczny czynsz biorąc pod uwagę przeznaczenie nieruchomości (cele administracyjno - biurowe, magazynowe) różnice w lokalizacji, jak i indywidualne czynniki, takie jak wielkość nieruchomości, porównanie do innych nieruchomości - przy średniej wartości:	Znaczący wzrost wysokości rynkowego czynszu spowodowałby znaczący wzrost wartości godziwej (oraz vice versa).
			- 11 - 19 zł za metr kwadratowy dla nieruchomości o przeznaczeniu produkcyjno-biurowo-magazynowym (powiat jasielski)	
			- 8,5 - 20,5 zł za metr kwadratowy miesięcznie dla nieruchomości o przeznaczeniu administracyjno-biurowym i magazynowo-produkcyjnym (powiat jasielski)	
			- 13 - 26 zł za metr kwadratowy miesięcznie dla nieruchomości o przeznaczeniu administracyjno-biurowym i magazynowo- produkcyjnym (powiat płocki)	
			- 11 - 19 zł za metr kwadratowy miesięcznie dla nieruchomości o przeznaczeniu administracyjno-biurowej i magazynowo- produkcyjnym (powiat stalowowolski)	
			- 15 - 55 zł za metr kwadratowy miesięcznie dla nieruchomości o przeznaczeniu administracyjno - biurowym; 7 - 20 zł za metr kwadratowy nieruchomości o przeznaczeniu przemysłowo - magazynowym (powiat siedlecki)	

12. Aktywa finansowe

12.1. Aktywa finansowe długoterminowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Akcje i udziały w jednostkach zależnych	377 902	310 232
Akcje i udziały w jednostkach stowarzyszonych	503	503
Bankowe kaucje gwarancyjne	–	182
Pożyczki	53 696	8
Razem	432 101	310 925

Udziały w podmiotach powiązanych prezentowane są w nocie 12.6

12.2. Aktywa finansowe krótkoterminowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Bankowe kaucje gwarancyjne dotyczące kontraktów	219 616	218 234
Pożyczki	10 468	464
Razem	230 084	218 698

12.3. Informacje o instrumentach finansowych wycenionych w wartości godziwej

Spółka jest stroną Umowy Opcji Nabycia Certyfikatów Inwestycyjnych zawartej z PKO BP S.A. w dniu 7 listopada 2013 roku z późn. zm., która w zależności od scenariusza kształtowania się cen nieruchomości nią objętych określać będzie kwotę nabycia/ rozliczenia pomiędzy stronami umowy w przyszłości. Spółka, w przypadku nieosiągnięcia wymaganej przez inwestora minimalnej stopy zwrotu z inwestycji zobligowana będzie do zrekompensowania odpowiedniej części straty. W przypadku zanotowania wzrostu wartości portfela nieruchomości Spółka ma zagwarantowaną partycypację w części zysku ponad stopę gwarantowanego inwestorowi zysku. W okresie sprawozdawczym nie dokonano zmiany sposobu wyceny tego instrumentu, polegającej na dyskontowaniu prognozowanej dynamiki wzrostu wartości portfela nieruchomości w horyzoncie trwania transakcji. Ujęta w księgach wartość instrumentu na dzień 31 grudnia 2017 roku wyniosła 0 zł (31 grudnia 2016 roku: 0 zł).

12.4. Zmiana stanu aktywów finansowych długoterminowych – akcje i udziały

	Rok 2017	Rok 2016
Stan na dzień 1 stycznia	310 735	127 701
Zwiększenia	67 670	183 050
Nabycie udziałów	11 179	98
Wniesienie aportu do jednostki zależnej tytułem pokrycia wkładów	47 516	182 952
Reklasyfikacja z DDS	8 975	–
Zmniejszenia	–	(16)
Likwidacja Spółki	–	(16)
Stan na dzień 31 grudnia	378 405	310 735

Wniesienie aportów do jednostek zależnych zostało opisane w nocie 12.5.

12.5. Wniesienie aportów do jednostek zależnych

12.5.1. ZCP Rudnik

W dniu 30 czerwca 2017 roku została zawarta umowa w przedmiocie wniesienia aportem zorganizowanej części przedsiębiorstwa pod nazwą Zakład Konstrukcji Stalowych w Rudniku nad Sanem do spółki Mostostal Siedlce spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa w zamian za podwyższenie wartości udziału Spółki w tej spółce o kwotę 24 989 676,54 zł. Przedmiotem działalności Zakładu Konstrukcji Stalowych w Rudniku jest produkcja konstrukcji stalowych głównie dla potrzeb przemysłu oraz branży energetycznej. Transakcja była związana z kontynuacją optymalizacji struktury Grupy Kapitałowej i miała na celu alokowanie działalności produkcyjnej do struktur organizacyjnych Mostostal Siedlce.

Wartość aktywów i pasywów ZCP Rudnik wniesionego aportem przedstawia się następująco:

Rzeczowe aktywa trwałe	13 429
Aktywa niematerialne	62
Zapasy	4 534
Należności	14 386
Środki pieniężne	14
Pozostałe aktywa	209
Aktywa razem	32 634
Zobowiązania	7 644
Pasywa razem	7 644
Wartość wniesionego majątku netto	24 990

12.5.2. ZCP Budownictwo

W dniu 25 lipca 2017 roku została zawarta umowa w przedmiocie wniesienia aportem z dniem 1 sierpnia 2017 roku zorganizowanej części przedsiębiorstwa pod nazwą ZCP Budownictwo Ogólne do podmiotu zależnego od Spółki pod firmą Polimex Budownictwo spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w Siedlcach w zamian za podwyższenie wartości udziału Spółki w tej spółce. Transakcja jest związana z kontynuacją optymalizacji struktury Grupy. Przedmiotem działalności ZCP Budownictwo są kompleksowe usługi w sektorze budownictwa przemysłowego.

Wartość aktywów i pasywów ZCP Budownictwo wniesionego aportem przedstawia się następująco:

Należności	5 782
Środki pieniężne	7 753
Pozostałe aktywa	41
Aktywa razem	13 576
Zobowiązania	8 168
Rezerwy	31
Pasywa razem	8 199
Wartość wniesionego majątku netto	5 377

ZCP Operator

W dniu 25 lipca 2017 roku została zawarta umowa w przedmiocie wniesienia aportem z dniem 1 sierpnia 2017 roku zorganizowanej części przedsiębiorstwa pod nazwą ZCP Operator do podmiotu zależnego od Spółki pod firmą Polimex Operator spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie w zamian za podwyższenie wartości udziału Spółki w tej spółce. Transakcja jest związana z kontynuacją optymalizacji struktury Grupy. Przedmiotem działalności ZCP Operator są wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń budowlanych oraz ciężkiego sprzętu budowlanego.

Wartość aktywów i pasywów ZCP Operator wniesionego aportem przedstawia się następująco:

Rzeczowe aktywa trwałe	13 196
Należności	4 324
Środki pieniężne	511
Pozostałe aktywa	31
Aktywa razem	18 062
<hr/>	
Zobowiązania	1 177
Pasywa razem	1 177
<hr/>	
Wartość wniesionego majątku netto	16 885

12.5.3. ZCP Infrastruktura

W dniu 25 lipca 2017 roku została zawarta umowa w przedmiocie wniesienia aportem z dniem 1 sierpnia 2017 roku zorganizowanej części przedsiębiorstwa pod nazwą ZCP Infrastruktura do podmiotu zależnego od Spółki pod firmą Infrastruktura Drogowa spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie w zamian za podwyższenie wartości udziału Spółki w tej spółce. Transakcja jest związana z kontynuacją optymalizacji struktury Grupy. Przedmiotem działalności ZCP Infrastruktura są roboty związane z budową dróg i autostrad.

Wartość aktywów i pasywów ZCP Infrastruktura wniesionego aportem przedstawia się następująco:

Rzeczowe aktywa trwałe	317
Środki pieniężne	150
Aktywa razem	467
<hr/>	
Zobowiązania	203
Pasywa razem	203
<hr/>	
Wartość wniesionego majątku netto	264

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

12.6. Udziały w podmiotach powiązanych na dzień 31 grudnia 2017 roku

Lp.	Jednostka	Siedziba	Zakres działalności	Wartość udziałów wg ceny nabycia	Korekty aktualizujące wartość (razem)	Wartość bilansowa udziałów	Procent posiadanego kapitału zakładowego	Udział w ogólnej liczbie głosów
	Jednostki zależne							
1	Mostostal Siedlce Sp. z o.o. Sp. k.	Siedlce	Produkcja konstrukcji metalowych i innych	208 039	–	208 039	99%	
2	Polimex Energetyka Sp. z o.o.	Warszawa	Wykonawstwo robót budowlanych	183 274	(85 309)	97 965	100%	100%
3	S.C. Coifer Impex SRL w upadłości likwidacyjnej	Bukareszt, Rumunia	Produkcja konstrukcji stalowych	85 448	(85 448)	–	100%	100%
4	Naftoremont – Naftobudowa Sp. z o.o.	Płock	Wykonawstwo robót budowlanych	53 518	(34 587)	18 931	100%	100%
5	PRInż – 1 Sp. z o.o. w restrukturyzacji	Sosnowiec	Budownictwo drogowe	35 320	(35 320)	–	95%	91%
6	Polimex-Mostostal Ukraina Spółka z dodatkową odpowiedzialnością	Żytomierz, Ukraina	Budownictwo mieszkaniowe	17 422	(17 421)	1	100%	100%
7	Polimex Operator Sp. z o.o. Sp. k.	Warszawa	Wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń budowlanych, maszyn i urządzeń biurowych	16 983	–	16 983	98,99%	
8	Polimex Budownictwo Sp. z o.o.	Siedlce	Architektura, inżynieria oraz doradztwo techniczne. Roboty budowlane związane z wnoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	11 242	(11 090)	152	100%	100%
9	Centrum Projektowe Polimex-Mostostal Sp. z o.o. w likwidacji	Gliwice	Projektowanie budowlane, urbanistyczne i technologiczne	10 000	(10 000)	–	100%	100%
10	Czerwonogradzki Zakład Konstrukcji Stalowych Spółka z dodatkową odpowiedzialnością	Czerwonograd-Ukraina	Produkcja konstrukcji metalowych	8 970	(1 445)	7 525	99,80%	99,61%
11	Polimex Opole Sp. z o.o. Sp.k.	Warszawa	Wykonawstwo robót budowlanych, działalność handlowa, usługi konsultingowe i doradcze	8 052	–	8 052	99,80%	
12	BR Development Sp. z o.o.	Kraków	Kupno i sprzedaż nieruchomości, doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej	6 198	–	6 198	100%	100%
13	Polimex Budownictwo Sp. z o.o. Sp. k.	Siedlce	Roboty budowlane	5 475	–	5 475	98,99%	
14	Stalfa Sp. z o.o.	Sokołów Podlaski	Produkcja wyrobów metalowych	5 293	(3 862)	1 431	100%	100%
15	Polimex-Development Inwestycje Apartamenty Tatarska Sp. z o.o.	Kraków	Roboty budowlane	4 970	–	4 970	100%	100%

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

16	Polimex Engineering Sp. z o.o. w upadłości	Gliwice	Projektowanie w sektorze budownictwa	4 881	(4 881)	–	100%	100%
17	Polimex Centrum Usług Wspólnych Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność rachunkowo - księgową, działalność usługowa związana z administracyjną obsługą biura	4 180	(3 161)	1 019	100%	100%
18	WBP Zabrze Sp. z o.o. w likwidacji	Gliwice	Projektowanie	3 331	(3 331)	–	100%	100%
19	Polimex-Mostostal ZUT Sp. z o.o.	Siedlce	Usługi techniczne	1 006	(1 006)	–	100%	100%
20	Pracownia Wodno-Chemiczna Ekonomia Sp. z o.o.	Bielsko Biała	Działalność usługowa w zakresie uzdatniania wody i ścieków, analiz techniczno- ekonomicznych w zakresie modernizacji lub budowy nowych instalacji	922	(461)	461	100%	100%
21	Polimex GmbH w likwidacji	Ratingen-Niemcy	Dostawy i usługi techniczne na zasadzie agencji	479	(479)	–	100%	100%
22	Infrastruktura Drogowa Sp. z o.o.	Warszawa	Roboty związane z budową dróg i autostrad	269	–	269	100%	100%
23	Sinopol Trade Center Sp. z o.o.	Płock	Handel hurtowy	257	(257)	–	50%	50%
24	Polimex Opole Sp. z o.o.	Warszawa	Wykonawstwo robót budowlanych, działalność handlową, usługi konsultingowe i doradcze	70	(4)	66	100%	100%
25	Polimex SPV1 Sp. z o.o.	Katowice	Doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania	50	–	50	100%	100%
26	Polimex-Mostostal Wschód Sp. z o.o.	Moskwa, Rosja	Budownictwo specjalistyczne i ogólne	20	–	20	100%	100%
27	Polimex SPV 2 Sp. z o.o.	Warszawa	Doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania, działalność prawnicza, rachunkowo - księgową	15	–	15	100%	100%
28	Polimex-Inwestycje Sp. z o.o. w likwidacji	Kraków	Roboty budowlane	10	–	10	100%	100%
29	Mostostal Siedlce Sp. z o.o.	Siedlce	Produkcja konstrukcji stalowych, krat i podpór	5	–	5	100%	100%
30	Polimex Operator Sp. z o.o.	Warszawa	Wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń budowlanych, maszyn i urządzeń biurowych	5	–	5	100%	100%
31	Pozostałe			1 625	(1 366)	259		
	Jednostki stowarzyszone							
1	Energomontaż – Północ Bełchatów Sp. z o.o.	Rogowiec	Specjalistyczne usługi budowlano-montażowe	503	–	503	32,82%	32,82%
Razem				677 832	(299 428)	378 405		

13. Należności długoterminowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Należności z tytułu udziału w zyskach spółki komandytowej	144 029	111 066
Pozostałe	28 472	14
Razem	172 501	111 080

Przewidywana data zapłaty należności z tytułu udziału w zyskach spółki komandytowej Polimex Opole Sp. z o.o. Sp. k w wartości 144 029 tys. zł przypada na dzień 30 września 2019 roku. Prawo do udziału w zyskach spółki Opole Sp. z o.o. Sp. k., z uwagi na to iż jest to spółka osobowa, Spółka nabywa na bieżąco wraz z rozpoznawaniem wyniku tej spółki.

14. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Należności z tytułu dostaw i usług	258 050	273 322
Od jednostek powiązanych	122 228	117 378
Od jednostek pozostałych	135 822	155 944
Należności z tytułu podatków, cel, ubezpieczeń społecznych i innych	38	14 703
Podatek od towarów i usług	–	14 668
Pozostałe należności budżetowe	38	35
Pozostałe należności	33 014	5 644
Pozostałe należności od osób trzecich	1 928	3 193
Pozostałe należności od jednostek powiązanych	31 086	2 451
Należności ogółem netto	291 102	293 669
Odpisy aktualizujące należności	191 737	191 865
Należności ogółem brutto	482 839	485 534

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj termin płatności od 30 do 180 dni.

Rozrachunki i obroty z podmiotami powiązanymi przedstawione są w nocie 28.2.

Z należnościami z tytułu dostaw i usług związane jest ryzyko kredytowe – dalsze informacje przedstawiono w nocie 31.3.

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Zmiany odpisu aktualizującego należności z tytułu dostaw i usług były następujące:

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Stan odpisów aktualizujących na początek okresu	191 865	208 958
Utworzenie odpisu aktualizującego wartość należności	5 487	13 538
Wykorzystanie	(1 075)	(321)
Rozwiązanie w związku ze spłatą należności	(10 701)	(25 759)
Wniesienie aportu do spółki zależnej	(5 884)	(2 129)
Reklasyfikacja do aktywów dostępnych do sprzedaży	7 093	(2 422)
Stan odpisów aktualizujących na koniec okresu	186 785	191 865

Na dzień 31 grudnia 2017 roku należności z tytułu dostaw i usług w kwocie 122 565 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 roku 149 583 tys. zł) były przeterminowane, ale nie stwierdzono utraty ich wartości i nie objęto odpisem. Należności te w większości dotyczą należności od GDDKiA i są wynikiem realizacji kontraktów w ramach działalności segmentu Budownictwa infrastrukturalnego. Poza należnościami w księgach ujęto rezerwy związane z rozliczeniem kontraktów segmentu Budownictwo infrastrukturalne, więcej informacji w notce 24 – Rezerwy oraz w notce 35 - Postępowania dotyczące wierzytelności i zobowiązań toczące się przed sądem. Pozostałe należności z tej grupy dotyczą niezależnych klientów, z którymi Spółka nie miała ostatnio istotnych przypadków braku spłaty. Analiza wiekowa tych należności przedstawia się następująco:

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Do jednego miesiąca	2 219	10 069
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	2 518	7 168
Powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	2 847	10 346
Powyżej 6 miesięcy do 1 roku	4 246	5 529
Przeterminowane powyżej 1 roku	110 735	116 471
Razem	122 565	149 583

Tabela poniżej przedstawia analizę składników aktywów finansowych w przypadku których indywidualnie wskazano na utratę wartości na koniec okresu sprawozdawczego:

	Stan na dzień 31 grudnia 2017		Stan na dzień 31 grudnia 2016	
	Wartość należności	Wartość odpisu aktualizującego	Wartość należności	Wartość odpisu aktualizującego
Należności sporne przedsądowe	65 836	50 640	84 447	58 449
Należność sporna dochodzona na drodze sądowej	48 483	43 782	48 719	46 717
Należność od spółki postawionej w stan likwidacji / upadłości	23 368	22 973	25 675	24 505
Pozostałe (*)	98 463	91 404	92 136	87 223
Razem	236 150	208 799	250 977	216 894

* Główne przyczyny objęcia należności indywidualnym odpisem aktualizującym to: postępowanie układowe, obciążenie karami, niezwrócone zaliczki i reklamacje.

15. Długoterminowe kontrakty budowlane

Umowy w trakcie realizacji na koniec okresu sprawozdawczego:

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Koszty poniesione plus ujęte zyski minus straty poniesione do dnia bilansowego	5 520 253	5 124 147
Minus: faktury wystawiane zgodnie z postępowaniem prac	(5 516 196)	(5 336 666)
Ogółem	4 057	(212 519)
Ujęte w bilansie jako kwoty należne:		
Od klientów w ramach umów o budowę (należność)	6 065	5 397
Na rzecz klientów w ramach umów o budowę (zobowiązanie)	(2 008)	(217 916)
Ogółem	4 057	(212 519)
Inne pozycje ujęte na bilansie dotyczące kontraktów budowlanych:		
Kaucje z tytułu umów o budowę (należności)	136 895	75 889
Kaucje z tytułu umów o budowę (zobowiązania)	(51 826)	(75 330)
Zaliczki otrzymane	(101 670)	(134 969)

16. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Środki pieniężne w banku i w kasie	74 584	136 104
Lokaty krótkoterminowe	88 179	4 479
Razem	162 763	140 583
Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	70 250	112 075

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość uzależniona jest w szczególności od terminów na jakie składane są depozyty oraz właściwych dla tych terminów rynkowych stóp procentowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, z reguły od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania dotyczą środków związanych z realizacją kontraktów strategicznych, w głównej mierze budowy bloków 5 i 6 w Elektrowni Opole oraz budowy nowego bloku w Elektrowni Kozienice. Środki te zostaną uwolnione w momencie zakończenia realizacji kontraktów.

17. Zmiana stanu pozycji bilansowych w rachunku przepływów pieniężnych

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Zmiana stanu zapasów w bilansie	2 109	40 514
Korekta z tytułu zmiany stanu zapasów działalności zaniechanej	–	302
Korekta z tytułu aportów ZCP	(4 534)	(38 231)
Zmiana stanu zapasów w rachunku przepływów pieniężnych	(2 425)	2 585
Zmiana stanu należności w bilansie	(101 505)	265 301
Korekta o należności z tytułu dywidendy	–	(105)
Korekta o należności z tytułu sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych	2 190	–
Korekta o należności z tytułu kaucji gwarancyjnych	(1 199)	(785)
Korekta o należności spółek przeznaczonych do sprzedaży	–	(11 839)
Korekta z tytułu aportów ZCP	(24 492)	(79 720)
Korekta o należności z tytułu sprzedaży Grande Meccanica	–	35
Zmiana stanu należności w rachunku przepływów pieniężnych	(125 006)	172 887
Zmiana stanu pozostałych aktywów w bilansie	483	2 017
Korekta z tytułu aportów ZCP	(281)	523
Zmiana stanu pozostałych aktywów w rachunku przepływów pieniężnych	202	2 540
Zmiana stanu zobowiązań w bilansie	(157 941)	(402 266)
Korekta o zobowiązania z tytułu zakupów inwestycyjnych	(76)	540
Korekta o zobowiązania z tytułu leasingu	–	320
Korekta o kompensatę zakupu udziałów	(4 170)	–
Korekta o zobowiązania zlikwidowanej spółki NAFIndustriemontage	–	606
Korekta o zobowiązania z tytułu wyceny aktuarialnej	–	293
Korekta z tytułu aportów ZCP	17 192	51 532
Korekta o zobowiązania spółek przeznaczonych do sprzedaży	–	3 744
Korekta o zagraniczny podatek dochodowy	(1 030)	–
Zmiana stanu zobowiązań w rachunku przepływów pieniężnych	(146 025)	(345 231)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek w bilansie	(5 962)	(148 328)
Korekta o zobowiązania z tytułu odsetek	1 503	(3 478)
Korekta z tytułu wyceny ESP i różnic kursowych	4 459	–
Korekta z tytułu przeszacowania pożyczek	–	70
Korekta z tytułu umorzenia pożyczki likwidowanej spółki NAFIndustriemontage	–	1 736
Korekta z tytułu aportów ZCP	–	150 000
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu kredytów w rachunku przepływów pieniężnych	–	–
Pozostałe	(6 872)	(17 444)
- odpisy na udziały i pożyczki	–	915
- aktualizacja wartości, wycena środków trwałych i zmiana w planie sprzedaży	(4 051)	–
- korekta z tytułu przeszacowania środków trwałych i wyceny aktuarialnej	1 561	–
- korekta z tytułu wyceny ESP i różnic kursowych	(4 459)	–
- korekta o środki pieniężne ZCP	137	(18 557)
- inne	(60)	198

18. Aktywa i zobowiązania przeznaczone do sprzedaży

18.1. Aktywa i zobowiązania przeznaczone do sprzedaży

Zgodnie z postanowieniami podpisanej w dniu 21 grudnia 2012 roku Umowy w Sprawie Zasad Obsługi Zadłużenia Emitent zobowiązał się dokonać zbycia określonych składników majątkowych. W tabeli zaprezentowano stan aktywów dostępnych do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku:

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Rzeczowe aktywa trwałe	6 784	17 880
Nieruchomości inwestycyjne	25 496	25 999
Aktywa niematerialne	–	9
Udziały w spółkach zależnych	–	8 975
Zapasy	–	1 990
Należności	–	12 509
Środki pieniężne	–	137
Należności z wyceny kontraktów długoterminowych	–	6 513
Aktywa przeznaczone do sprzedaży razem	32 280	74 012
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	–	5 566
Zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów długoterminowych	–	1 069
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych, w tym:	–	3 991
zobowiązania z tytułu odpraw emerytalno-rentowych	–	512
pozostałe zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	–	3 480
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży	–	10 626

Zmniejszenie wartości aktywów i zobowiązań prezentowanych jako przeznaczone do sprzedaży wynika ze zmian w planie sprzedaży. Spółka zaprzestała prezentacji jako przeznaczone do sprzedaży aktywów i zobowiązań związanych z oddziałem Rudnik z uwagi na fakt, iż został on wniesiony w ramach grupy kapitałowej do spółki Mostostal Siedlce spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa w dniu 30 czerwca 2017 roku. Transakcja ta została szerzej opisana w notce 12.5.1.

Spółka zaprzestała prezentacji udziałów w spółkach zależnych jako dostępnych do sprzedaży i całość udziałów prezentuje w długoterminowych aktywach finansowych. Spółki te nie będą zbywane poza Grupę Kapitałową. Działalność produkcyjna oraz handlowa realizowana przez te spółki pozostanie działalnością realizowaną oraz rozwijaną w ramach Grupy. Zaprzestanie klasyfikacji jako przeznaczone do sprzedaży nie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe za bieżący oraz poprzedni okres.

18.2. Nieruchomości inwestycyjne przeznaczone do sprzedaży

Nieruchomości inwestycyjne zostały wycenione na dzień 31 sierpnia 2017 roku. Spółka zatrudnia zewnętrznych, niezależnych rzeczoznawców, aby ustalić wartość godziwą gruntów, budynków i budowli należących do Spółki.

Na dzień 31 sierpnia 2017 roku wartości godziwe nieruchomości zostały ustalone przez firmę ICF Corporate Finance sp. z o. o.

W szacowaniu wartości godziwej nieruchomości zastosowano podejście najkorzystniejszego i najlepszego zastosowania nieruchomości (co stanowi aktualne zastosowanie tych nieruchomości). Zewnętrzna wycena gruntów, budynków i budowli w ramach poziomu 3 została przeprowadzona przy użyciu podejścia dochodowego. W przypadku gruntów nastąpiła zmiana techniki wyceny, przejście od podejścia porównawczego do podejścia dochodowego. Rzeczoznawca majątkowy określił, iż po uwzględnieniu celu i zakresu wyceny, przeznaczenia nieruchomości, jej stanu prawnego i stanu zagospodarowania oraz informacji rynkowych o podobnych nieruchomościach, właściwą procedurą do określenia wartości rynkowej nieruchomości będzie podejście dochodowe, metoda inwestycyjna, technika kapitalizacji prostej.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku nie przeprowadzano aktualizacji wycen dla wartości nieruchomości inwestycyjnych. Spółka na bieżąco monitoruje sytuację na rynku nieruchomości w odniesieniu do posiadanych środków trwałych (grunty, budynki, budowle). Nie nastąpiły żadne przesłanki, które wskazywałyby że wartości godziwa nieruchomości inwestycyjnych zmieniła się istotnie od poprzedniej wyceny. W przypadku dwóch nieruchomości Spółka jest w trakcie zaawansowanego procesu zbycia, zawarto przedwstępne umowy sprzedaży. Wartość godziwą tych nieruchomości ujęto w kwocie zgodnej z podpisanymi umowami. Ich wycena odpowiada poziomowi 1 hierarchii wartości godziwej.

	Poziom 1	Poziom 3	Wartość godziwa na dzień 31 grudnia 2017
Nieruchomości zabudowane kompleksem budynków o charakterze magazynowo - przemysłowo – biurowym	7 182	18 314	25 496
Razem	7 182	18 314	25 496

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Dla nieruchomości inwestycyjnych przeznaczonych do sprzedaży zaliczanych do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej, następujące informacje są istotne:

Wartość godziwa na dzień 31 grudnia 2017 roku	Technika wyceny	Dane niemożliwe do zaobserwowania	Zakres danych niemożliwych do zaobserwowania (średnia ważona prawdopodobieństwami)	Relacje pomiędzy niemożliwymi do zaobserwowania danymi a wartością godziwą
18 314	Podejście dochodowe, metoda inwestycyjna, technika kapitalizacji prostej	Stopa kapitalizacji	Zastosowano stopę kapitalizacji biorąc pod uwagę kapitalizację potencjału dochodowego, rodzaj nieruchomości i panujące warunki rynkowe: 9,5-11,5%	Niewielki wzrost zastosowanej stopy kapitalizacji spowodowałby znaczny spadek wartości godziwej nieruchomości (oraz vice versa).
		Stawka czynszu	Zastosowano rynkowy miesięczny czynsz biorąc pod uwagę przeznaczenie nieruchomości (cele administracyjno - biurowe, magazynowe) różnice w lokalizacji, jak i indywidualne czynniki, takie jak wielkość nieruchomości, porównanie do innych nieruchomości - przy średniej wartości:	Znaczący wzrost wysokości rynkowego czynszu spowodowałby znaczący wzrost wartości godziwej (oraz vice versa).
			- 17 - 25 zł za metr kwadratowy dla nieruchomości o przeznaczeniu produkcyjno-biurowo-magazynowym; 2 - 4 zł. za metr kwadratowy powierzchni placu składowego; 7 - 11 zł za metr kwadratowy wiaty (powiat krakowski);	
			- 25 - 33 zł za metr kwadratowy dla nieruchomości o przeznaczeniu administracyjno-biurowym i magazynowo-warsztatowym (powiat warszawski);	
			- 15 - 22 zł za metr kwadratowy dla nieruchomości o przeznaczeniu administracyjno-biurowym i magazynowo-warsztatowym; 0,9 - 1,7 zł za metr kwadratowy placu składowego (powiat gdański).	

19. Kapitał własny

19.1. Kapitał podstawowy

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku kapitał podstawowy wynosi 473 237 604 zł i dzieli się na 236 618 802 akcji o wartości nominalnej 2 zł każda. Akcje zostały w pełni opłacone.

Kapitał akcyjny (dane w tysiącach akcji)	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Akcje zwykłe serii A	86 619	86 619
Akcje zwykłe serii T	150 000	-
Razem	236 619	86 619

W dniu 18 stycznia 2017 roku pomiędzy Spółką oraz ENEA Spółka Akcyjna z siedzibą w Poznaniu, ENERGA Spółka Akcyjna z siedzibą w Gdańsku, PGE Polska Grupa Energetyczna Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie i PGNiG Technologie Spółka Akcyjna z siedzibą w Krośnie zawarta została Umowa Inwestycyjna określająca szczegółowe parametry zaangażowania kapitałowego Inwestorów oraz wzajemne prawa i obowiązki stron. Inwestorzy zobowiązali się dokonać inwestycji w Spółkę, polegającej na objęciu przez nich akcji serii T Spółki po cenie emisyjnej równej 2 zł każda w liczbie po 37 500 tys. akcji przypadających na każdego z Inwestorów. W dniu 18 stycznia 2017 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwały w których: (i) wyraziła zgodę na ustaloną przez Zarząd Spółki cenę emisyjną akcji Spółki serii T oraz (ii) wyraziła zgodę na zaoferowanie akcji Spółki serii T subskrybentom wskazanym przez Zarząd, w tym o liczbie akcji Spółki serii T oferowanych na rzecz każdego z nich. W dniu 20 stycznia 2017 roku w związku ze ziszczeniem się warunków zawieszających zastrzeżonych w Umowie Inwestycyjnej i w konsekwencji przyjęcia przez wszystkich Inwestorów ofert objęcia akcji Spółki serii T, złożonej przez Spółkę każdemu z Inwestorów, pomiędzy Spółką oraz Inwestorami zawarta została umowa subskrypcyjna, zgodnie z którą Inwestorzy objęli wszystkie zaoferowane im akcje, tj. łącznie 150 000 tys. akcji o łącznej wartości 300 000 tys. zł. Akcje zostały w pełni opłacone przez Inwestorów w dniu 25 stycznia 2017 roku i Spółka została zasilona środkami pieniężnymi w kwocie 300 000 tys. zł.

Prawa akcjonariuszy

Każda akcja ma prawo do 1 głosu na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy. Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane, co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału. Struktura akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne, co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na dzień 31 grudnia 2017 roku prezentuje się jak niżej:

Akcjonariusz	Liczba akcji/ głosów	% udział w kapitale zakładowym /w ogólnej liczbie głosów na WZA
ENEA Spółka Akcyjna z siedzibą w Poznaniu, ENERGA Spółka Akcyjna z siedzibą w Gdańsku, PGE Polska Grupa Energetyczna Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie PGNiG Technologie Spółka Akcyjna z siedzibą w Krośnie - jako Inwestorzy działający łącznie i w porozumieniu *	156 000 097	65,93%
Bank Polska Kasa Opieki SA	15 076 137	6,37%
Pozostali - poniżej 5% kapitału zakładowego	65 542 568	27,70%
Liczba akcji wszystkich emisji	236 618 802	100,00%

* każdy z inwestorów posiada po 16,48%

19.2. Kapitał zapasowy

Zgodnie z art. 396. § 1. KSH na pokrycie straty należy utworzyć kapitał zapasowy, do którego przeznaczają się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego. Tak utworzony kapitał zapasowy nie podlega podziałowi. Według stanu na 31 grudnia 2016 roku kapitał zapasowy wynosił 309 710 tys. zł. Zgodnie z Uchwałą nr 9 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 27 czerwca 2017 roku część kapitału zapasowego w kwocie 151 964 tys. zł została przeznaczona na pokrycie ujemnej wartości pozostałych kapitałów. Na dzień 31 grudnia 2017 roku kapitał zapasowy wynosi 157 746 tys. zł.

19.3. Pozostałe kapitały

Pozostałe kapitały Spółki dotyczą efektu rozliczenia połączenia ze spółkami zależnymi, które miało miejsce w 2010 roku w kwocie (444 924) tys. zł. Zgodnie z Uchwałą nr 8 i nr 9 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 27 czerwca 2017 roku ujemna wartość pozostałych kapitałów została pokryta zyskami zatrzymanymi w kwocie 59 640 tys. zł oraz pozostałymi kapitałami w kwocie 151 964 tys. zł. Ponadto zgodnie z Uchwałą nr 7 Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki w dniu 27 czerwca 2017 roku przeznaczyło zysk Spółki za rok obrotowy 2016 w wysokości 1 018 tys. zł na pokrycie ujemnej wartości pozostałych kapitałów. Na dzień 31 grudnia 2017 roku pozostałe kapitały wynoszą (232 302) tys. zł.

19.4. Kapitał rezerwowy z nadwyżki z tytułu obligacji zamiennych na akcje

Element kapitałowy wyemitowanych obligacji zamiennych na akcje na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 31 552 tys. zł a na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosił 29 734 tys. zł. Obligacje szerzej opisane są w notcie 22.

19.5. Skumulowane inne całkowite dochody

Na skumulowane inne całkowite dochody składa się kapitał z aktualizacji wyceny środków trwałych oraz zyski/ (straty) aktuarialne. Kapitał z aktualizacji wyceny na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 35 933 tys. zł, a na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosił 34 215 tys. zł. Zysk aktuarialny na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 958 tys. zł, a na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosił 1 552 tys. zł.

19.6. Zyski zatrzymane

Zgodnie z Uchwałą nr 7 i 8 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 27 czerwca 2017 roku zysk netto za rok obrotowy 2016 w wysokości 1 018 tys. zł oraz zyski zatrzymane w wysokości 59 640 tys. zł zostały przeznaczone na zmniejszenie ujemnej wartości pozostałych kapitałów. Na dzień 31 grudnia 2017 roku zyski zatrzymane wynoszą 82 570 tys. zł.

20. Kredyty i pożyczki

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Krótkoterminowe, w tym:	815	1 362
Pożyczki	815	1 362
Długoterminowe, w tym:	164 409	169 825
Kredyty bankowe	133 837	138 175
Pożyczki	30 572	31 650
Kredyty i pożyczki razem	165 224	171 187

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Wartość zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek na początek okresu	171 187
Naliczone odsetki skalkulowane wg efektywnej stopy procentowej	4 859
Spląty odsetek	(4 969)
Różnice kursowe niezrealizowane	(50)
Ujęcie zobowiązań do amortyzowanego kosztu	(5 803)
Wartość zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek na koniec okresu	165 224

Porównanie oprocentowania w okresach

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Średnia ważona dla kredytów w zł	WIBOR 3M + 1,25 p.p	WIBOR 3M + 1,25 p.p

21. Aktywa oddane pod zabezpieczenie

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Rzeczowe aktywa trwałe	20 169	54 091
Aktywa niematerialne	903	1 510
Nieruchomości inwestycyjne	50 637	34 347
Udziały i akcje	370 288	302 617
Zapasy	321	439
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	32 280	54 853
Razem	474 598	447 857

Na dzień 31 grudnia 2017 roku w pozycji aktywów przeznaczonych do sprzedaży oddanych pod zabezpieczenie prezentowane są: rzeczowe aktywa trwałe w wartości 6 784 tys. zł oraz nieruchomości inwestycyjne 25 496 tys. zł (nota 18.1).

22. Obligacje

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji serii E, F	25 682	25 679
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji serii A, B	130 425	134 657
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji serii C	12 927	-
Razem	169 034	160 336

Obligacje serii A, B zostały wyemitowane 1 października 2014 roku, są obligacjami posiadającymi opcję zamiany na akcje Spółki. Całkowita wartość wpływów z emisji wyniosła 140 000 tys. zł. W momencie początkowego ujęcia tych obligacji element kapitałowy w wysokości 29 747 tys. zł został ujęty w kapitałach Spółki, zobowiązanie ujęto w wartości 108 292 tys. zł, prowizje z tytułu gwarancji emisji wyniosły 1 960 tys. zł.

Konwersji obligacji można dokonać w dowolnym momencie do dnia wykupu obligacji (tj. 31 lipca 2020, 31 lipca 2021 oraz 31 lipca 2022 roku). W przypadku jej niedokonania, obligacje zostaną wykupione w określonych dniach wykupu roku po cenie jednostkowej w wysokości 2 zł. Oprocentowanie w wysokości stopy WIBOR 3M powiększonej o 3 punkty procentowe rocznie będzie płatne kwartalnie do czasu konwersji lub wykupienia obligacji.

W dniu 27 września 2017 roku Zarząd Spółki skierował do Bankowego Towarzystwa Kapitałowego S.A. oraz Towarzystwa Finansowego Silesia Sp. z o.o. propozycję nabycia obligacji serii C zamiennych na akcje na okaziciela serii U. Propozycja nabycia Obligacji została przyjęta i Obligacje zostały wyemitowane oraz opłacone. Przedmiotem emisji jest 29 Obligacji nieposiadających formy dokumentu o łącznej wartości nominalnej do 14 500 tys. zł. Wartość nominalna i cena emisyjna jednej obligacji wynosi 500 tys. zł. Oprocentowanie jest zmienne oparte o WIBOR 3M powiększone o marżę, która może wzrosnąć w przypadku, w którym Spółka nie będzie dokonywać płatności z tytułu Obligacji w terminie. Obligacje będą podlegać wykupowi w dniu 31 lipca 2022 roku lub w pierwszym dniu roboczym po takim dniu Środki pozyskane z emisji Obligacji zostały przeznaczone na pokrycie zobowiązań Emitenta w stosunku do Towarzystwa Finansowego Silesia i Bankowego Towarzystwa Kapitałowego z tytułu prowizji za zmianę warunków emisji obligacji zamiennych na okaziciela serii A, zmienionych w dniu 20 stycznia 2017 roku i ujednoliconych w dniu 20 czerwca 2017 roku, o czym Emitent informował raportem bieżącym odpowiednio nr 11/2017 (w związku z 5/2017) oraz 55/2017.

Tabela poniżej przedstawia wycenę obligacji serii A, B i C według zamortyzowanego kosztu:

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Wartość zobowiązania na początek okresu	134 657	122 337
Emisja obligacji serii C	14 500	–
Ujęcie elementu kapitałowego emisji obligacji serii C	(1 818)	–
Naliczone odsetki skalkulowane wg efektywnej stopy procentowej w wysokości 11% (10,1% dla roku 2016) dla serii A i B oraz 7,7% dla obligacji serii C	14 706	12 320
Płatność prowizji dotyczącej zmiany warunków obligacji serii A i B	(14 500)	–
Splaty odsetek	(4 194)	–
Wartość zobowiązania na koniec okresu	<u>143 352</u>	<u>134 657</u>

23. Pozostałe zobowiązania długoterminowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Długoterminowe zobowiązania z tytułu gwarancji i poręczeń	26 754	7 851
Zaliczki otrzymane na realizację kontraktów Opole i Żerań	49 179	47 620
Gwarancje finansowe długoterminowe	2 577	3 178
Pozostałe	1 512	2 098
Razem	<u>80 022</u>	<u>60 747</u>

Długoterminowe zobowiązania z tytułu gwarancji i poręczeń dotyczą zobowiązań ciążących na Spółce w związku z wykorzystaniem gwarancji i poręczeń przez kontrahentów.

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

24. Rezerwy

	Rezerwy na naprawy gwarancyjne	Rezerwa restrukturyzacyjna	Rezerwa na sprawy sądowe	Rezerwa na kary	Rezerwa na koszty rozliczenia kontraktów	Rezerwa na straty	Rezerwa na poręczenia	Ogółem
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	66 659	1 819	19 855	24 129	150 748	20 541	18	283 769
Utworzone w ciągu roku obrotowego	7 332	–	2 233	2 416	–	71	327	12 379
Wykorzystane	(6 374)	(1 697)	(660)	(2 864)	(834)	-	–	(12 429)
Rozwiązane	(9 266)	(122)	(14 759)	(130)	(26)	(20 611)	(18)	(44 932)
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	58 351	–	6 669	23 551	149 888	1	327	238 787
Krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2017	15 120	–	6 111	16 053	30 177	1	327	67 789
Długoterminowe na dzień 31 grudnia 2017	43 231	–	558	7 498	119 711	–	–	170 998
Na dzień 1 stycznia 2016 roku	62 749	2 745	19 906	40 913	164 146	4 331	495	295 285
Utworzone w ciągu roku obrotowego	11 171	119	657	–	–	38 268	–	50 215
Wykorzystane	(6 809)	(653)	(496)	(9 722)	(13 398)	(21 678)	(334)	(53 090)
Rozwiązane	(452)	(392)	(212)	(6 742)	–	(380)	(143)	(8 321)
Aport ZCP Siedlce	–	–	–	(320)	–	–	–	(320)
Na dzień 31 grudnia 2016 roku	66 659	1 819	19 855	24 129	150 748	20 541	18	283 769
Krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2016	20 595	1 819	19 255	10 351	31 011	20 541	–	103 572
Długoterminowe na dzień 31 grudnia 2016	46 064	–	600	13 778	119 737	–	18	180 197

25. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

25.1. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	952	1 607
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	786	1 945
Premie i nagrody	4 178	3 465
Niewykorzystane urlopy	1 640	2 319
Odprawy emerytalne i rentowe	371	244
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych - krótkoterminowe	7 927	9 580
Odprawy emerytalne i rentowe	967	1 245
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych - długoterminowe	967	1 245

Spółka wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez ZUZP. W związku z tym Spółka na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i innych świadczeń po okresie zatrudnienia.

W roku 2017 nie były wprowadzane zmiany do ZUZP.

25.2. Główne założenia przyjęte przez aktuarium do wyceny zobowiązań z tytułu długoterminowych świadczeń pracowniczych

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Stopa dyskontowa %	3,2%	3,5%
Przewidywany wskaźnik inflacji %	2,5%	2,5%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń %	3,5%	3,5%

Koszty świadczeń ujęte w wyniku finansowym oraz zyski/ (straty) aktuarialne dotyczące odpraw emerytalnych i rentowych prezentuje poniższa tabela:

	Za rok zakończony 31 grudnia 2017	Za rok zakończony 31 grudnia 2016
Koszty świadczeń:		
Koszty bieżącego zatrudnienia	214	654
Koszty przeszłego zatrudnienia i ograniczenia programu świadczeń	(1 508)	(4 726)
Koszty odsetkowe	70	183
Składniki kosztów programu określonych świadczeń ujęte w wyniku finansowym	(1 224)	(3 889)
Przeszacowanie zobowiązania netto z tytułu określonych świadczeń:		
Aktuarialne zyski/ (straty) wynikające ze zmian założeń demograficznych	1 918	1 625
Aktuarialne zyski/ (straty) wynikające ze zmian założeń finansowych	(1 184)	(1 918)
Składniki kosztów programu świadczeń ujęte w pozostałych całkowitych dochodach	193	(293)
Razem	(1 031)	(4 182)

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Uzgodnienie zmiany bilansowej rezerw na odprawy emerytalno – rentowe prezentuje poniższa tabela:

	Za rok zakończony 31 grudnia 2017	Za rok zakończony 31 grudnia 2016
Zobowiązania z tytułu określonych świadczeń, BO	2 001	6 301
Koszty bieżącego zatrudnienia	214	654
Koszty odsetkowe	70	183
Zyski/ (straty) z przeszacowania:		
Aktuarialne zyski/ (straty) z tytułu różnic pomiędzy założeniami a ich realizacją	179	(192)
Aktuarialne zyski/ (straty) wynikające ze zmian założeń ekonomicznych	13	(100)
Koszty przeszłego zatrudnienia i ograniczenia programu świadczeń	(442)	(4 726)
Skutki rozliczenia wniesienia aportem ZCP oraz inne przeniesienia	(600)	–
Świadczenia wypłacone	(97)	(119)
Zobowiązania z tytułu określonych świadczeń, BZ	1 338	2 001

25.3. Analiza wrażliwości

Zgodnie z MSR 19 poniżej została przedstawiona wrażliwość (-/+ 0,5 p. p) zobowiązań na zmiany stopy dyskontowej i założeń o wzroście wynagrodzeń. Metody i założenia stosowane przy przeprowadzaniu analizy wrażliwości nie uległy zmianie w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego. Zobowiązanie ujęte w bilansie z tytułu odpraw emerytalnych i rentowych wynosi 1 338 tys. zł.

	Zobowiązanie z tytułu odpraw emerytalnych i rentowych po zmianie założeń
Zmiana założenia	
Stopa dyskontowa - spadek o 0,5 pkt %	1 391
Stopa dyskontowa - wzrost o 0,5 pkt %	1 290
Wskaźnik wzrostu wynagrodzeń - spadek o 0,5 pkt %	1 291
Wskaźnik wzrostu wynagrodzeń - wzrost o 0,5 pkt %	1 389

26. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zasady i warunki płatności poniższych zobowiązań finansowych:

Transakcje z podmiotami powiązаныmi są zawierane na warunkach rynkowych (typowe transakcje handlowe).

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach od 30 do 180 dni.

Pozostałe zobowiązania są nieoprocentowane, ze średnim 1 miesięcznym terminem płatności.

Zobowiązania z tytułu odsetek są zazwyczaj rozliczane na podstawie zaakceptowanych not odsetkowych.

Kwota rozliczeń międzyokresowych biernych obejmuje w większości wartość poniesionych, a nie rozliczonych fakturami kosztów realizacji kontraktów budowlanych.

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania prezentuje poniższa tabela:

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		
Wobec jednostek powiązanych	113 156	18 793
Wobec jednostek pozostałych	56 548	228 075
	169 704	246 868
Zobowiązania z tytułu podatków, cel, ubezpieczeń społecznych i innych		
Podatek od towarów i usług	24 249	–
Podatek dochodowy od osób fizycznych	368	692
PFRON	5	56
Podatek dochodowy od osób prawnych zagranica	403	244
Inne	–	31
	25 025	1 023
Zobowiązania finansowe		
Koszty gwarancji finansowych	3 650	27 601
	3 650	27 601
Pozostałe zobowiązania		
Pozostałe zobowiązania z jednostkami powiązanymi	252	–
Zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych	283	–
Fundusz socjalny	(277)	1 309
Rozliczenia międzyokresowe kosztów bierne	204 314	48 415
Inne	2 839	5 822
	207 411	55 546
Zobowiązania krótkoterminowe razem	405 790	331 038

27. Zobowiązania warunkowe

Pozycje pozabilansowe i sprawy sądowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Zobowiązania warunkowe	1 294 846	1 311 096
- udzielone gwarancje i poręczenia	868 753	854 608
- weksle własne	2 420	3 596
- sprawy sądowe	423 673	452 892

W związku z zawartymi umowami kredytów oraz gwarancji (zarówno bankowych jak i ubezpieczeniowych), a także w zakresie zobowiązań z tytułu obligacji (w tym obligacji serii A i B wyemitowanych w 2014 roku w kwocie 140 mln zł oraz obligacji serii C wyemitowanych w 2017 roku w kwocie 14,5 mln zł), a w szczególności, w związku z Umową z dnia 24 lipca 2012 roku w sprawie wstrzymania się z egzekucją zobowiązań, Umową z dnia 21 grudnia 2012 roku w sprawie Zasad Obsługi Zadłużenia z późn. zm., Umową z dnia 21 grudnia 2012 roku z późn. zm. w sprawie Nowej Linii Gwarancyjnej i związanego z nią kredytu odnawialnego z późn. zm., Warunkami Emisji Obligacji Zwykłych i Zamiennych z dnia 12 września 2014 roku z późn. zm., Umową kredytową w sprawie linii gwarancyjnych i związanych z nimi kredytów odnawialnych i nieodnawialnych z dnia 31 maja 2017 roku z późn. zm., Warunkami Emisji Obligacji Zamiennych serii C z dnia 27 września 2017 roku Spółka i wybrane jej spółki zależne ustanowiły hipoteki, zastawy, przewłaszczenia, cesje, wydały weksle, przyjęły poręczenia niektórych spółek zależnych i udzieliły poręczeń wybranym spółkom zależnym celem zabezpieczenia wierzytelności z tytułu przedmiotowych instrumentów. Łączne zaangażowanie Spółki z tytułu przedmiotowych instrumentów kredytowych wynosiło na dzień 31 grudnia 2017 roku 1 198 mln zł.

28. Informacje o transakcjach z podmiotami powiązanymi

28.1. Transakcje z udziałem podmiotów powiązanych ze Skarbem Państwa

Spółka jest stroną transakcji z jednostkami powiązanymi ze Skarbem Państwa. Transakcje te, które są jednocześnie transakcjami przeprowadzonymi z akcjonariuszami i jednostkami powiązanymi przez akcjonariuszy, zostały zeprezentowane w nocie nr 28.2 jako transakcje z pozostałymi jednostkami powiązanymi przez akcjonariuszy. Transakcje przeprowadzone z pozostałymi jednostkami powiązanymi ze Skarbem Państwa są transakcjami przeprowadzanymi na warunkach rynkowych.

W poprzednich okresach Spółka przeprowadzała istotne transakcje z Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad. W zakresie tych transakcji toczą się postępowania sądowe opisane w nocie nr 35.

28.2. Transakcje z udziałem podmiotów powiązanych

Transakcje pomiędzy podmiotami powiązanymi odbyły się na warunkach równorzędnych z tymi, które obowiązują w transakcjach zawartych na warunkach rynkowych. Spółka nie stosuje zabezpieczeń w stosunku do należności od jednostek powiązanych. Transakcje w ramach grupy kapitałowej są rozliczane poprzez zapłatę należności bądź ich kompensatę ze zobowiązaniami.

Poniższa tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązanymi za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku i na ten dzień oraz dnia 31 grudnia 2016 roku i na ten dzień:

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017

	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	Zakupy od podmiotów powiązanych	Udział w zyskach
Jednostki zależne	49 556	735 741	59 215
Jednostki stowarzyszone	–	295	–
Pozostałe jednostki powiązane przez akcjonariuszy	942 109	5 238	–
Razem	991 665	741 274	59 215

Stan na dzień 31 grudnia 2017

Należności od podmiotów powiązanych	Należność z tytułu udziału w zyskach	Należności z tytułu udzielonych pożyczek	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	Zobowiązania z tytułu otrzymanych pożyczek
89 977	172 673	64 147	62 316	31 387
–	–	–	338	–
146 273	–	–	102 207	–
236 250	172 673	64 147	164 861	31 387

Za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016

	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	Zakupy od podmiotów powiązanych	Udział w zyskach
Jednostki zależne	91 807	1 414 637	109 230
Jednostki stowarzyszone	33	2 296	–
Razem	91 840	1 416 933	109 230

Stan na dzień 31 grudnia 2016

Należności od podmiotów powiązanych	Należność z tytułu udziału w zyskach	Należności z tytułu udzielonych pożyczek	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	Zobowiązania z tytułu otrzymanych pożyczek
121 061	113 458	451	22 036	33 012
7	–	–	332	–
121 068	113 458	451	22 368	33 012

29. Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej

29.1. Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Zarząd		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	2 641	3 371
Rada Nadzorcza		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	599	818
Razem	3 240	4 189

29.2. Informacja o ilości posiadanych akcji Spółki przez Zarząd i Radę Nadzorczą

Na dzień 31 grudnia 2017 roku członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej nie posiadali akcji Spółki. Od dnia 31 grudnia 2017 roku do dnia przekazania raportu do publicznej wiadomości nie zaszły żadne zmiany w liczbie akcji i w stanie posiadania akcji Spółki lub uprawnień do nich przez osoby nadzorujące i zarządzające.

30. Struktura zatrudnienia

Zatrudnienie w Spółce na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku kształtowało się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Zarząd	3	3
Pion wsparcia	35	14
Pion operacyjny	85	620
Razem	123	637

31. Cele i zasady zarządzania ryzykiem

31.1. Ryzyko stopy procentowej

Wyniki finansowe Spółki mogą podlegać fluktuacji na skutek zmiany czynników rynkowych, w szczególności notowań cen materiałów, kursów walut i stóp procentowych. Spółka zarządzając ryzykiem, na które jest narażona, dąży do ograniczenia zmienności przyszłych przepływów pieniężnych i minimalizacji potencjalnych strat ekonomicznych powstających na skutek wystąpienia zdarzeń mogących mieć negatywny wpływ na wynik.

Spółka posiada środki pieniężne na rachunkach bankowych, zobowiązania z tytułu kredytów bankowych oraz zadłużenie w postaci wierzytelności z tytułu wyemitowanych obligacji. Zobowiązania powyższe oparte są o zmienną stopę procentową. Spółka monitoruje sytuację na rynku finansowym i analizuje trendy oraz prognozy w zakresie kształtowania się referencyjnych stóp rynkowych. Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka nie zawierała transakcji pochodnych zabezpieczających przedmiotowe ryzyko. W ciągu okresu sprawozdawczego saldo

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

środków pieniężnych Spółki zostało zasilone środkami z tytułu emisji akcji serii T w kwocie 300 000 tys. zł i utrzymywało się na relatywnie wysokim poziomie.

Analiza wrażliwości na zmiany stóp procentowych

	Wartość narażona na ryzyko	Zwiększenie/ zmniejszenie o	
		0,50 p.p.	-0,50 p.p.
Za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku			
Środki pieniężne na rachunkach bankowych	162 763	814	(814)
Bankowe kaucje gwarancyjne	219 616	1 098	(1 098)
Pożyczki udzielone	10 017	50	(50)
Kredyty i pożyczki otrzymane	(114 108)	(571)	571
Obligacje	(176 919)	(885)	885
Wpływ na wynik finansowy brutto		507	(507)
Podatek odroczoney		(96)	96
Razem		411	(411)

	Wartość narażona na ryzyko	Zwiększenie/ zmniejszenie o	
		0,50 p.p.	-0,50 p.p.
Za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku			
Środki pieniężne na rachunkach bankowych	140 583	703	(703)
Bankowe kaucje gwarancyjne	218 416	1 092	(1 092)
Kredyty i pożyczki otrzymane	(114 147)	(571)	571
Obligacje	(162 419)	(812)	812
Wpływ na wynik finansowy brutto		412	(412)
Podatek odroczoney		(78)	78
Razem		334	(334)

31.2. Ryzyko walutowe

Ekspozycja Spółki na ryzyko walutowe jest niska. Z uwagi na zmiany organizacyjne w ramach Grupy Kapitałowej polegające na wyodrębnieniu jednostek biznesowych ze struktur Spółki do podmiotów zależnych, przepływy finansowe Spółki cechują się coraz mniejszą wrażliwością na wahania relacji kursowych.

Podstawową metodą zabezpieczenia przed ryzykiem kursowym stosowaną przez Spółkę pozostaje hedging naturalny, tj. zabezpieczanie ryzyka walutowego poprzez zawieranie transakcji generujących koszty w tej samej walucie co waluta przychodów. Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka nie posiadała czynnych instrumentów pochodnych zabezpieczających ryzyko kursowe.

Wahania średniego kursu EUR, z uwagi na malejącą skalę obrotów walutowych, mają niewielki wpływ na wielkość przychodu wyrażonego w złotych pochodzącego z kontraktów zawartych w walucie obcej. Spółka na podstawie posiadanych kontraktów oszacowała ekspozycję na ryzyko walutowe w okresie styczeń – grudzień 2018 roku jak następuje:

Wyszczególnienie	2018 rok
Prognozowane wpływy w walucie obcej - równowartość w tys. EUR	3 842
Prognozowane wydatki w walucie obcej - równowartość w tys. EUR	(141)
Ekspozycja biznesowa na ryzyko kursowe w tys. EUR	3 701

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Ekspozycja na ryzyko walutowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2017 EUR	Stan na dzień 31 grudnia 2016 EUR
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	566	127
Należności handlowe	3 842	449
Zabezpieczone pożyczki	(195)	(195)
Zobowiązania handlowe	(121)	(1 085)
Wartość bilansowa brutto	4 092	(704)
Szacowana prognoza sprzedaży	3 842	2 158
Szacowana prognoza nabyć	(141)	(2 500)
Ekspozycja brutto	3 701	(342)
Ekspozycja netto	7 793	(1 046)

Analiza wrażliwości ryzyka walutowego na dzień 31 grudnia 2017 roku

	Wartość bilansowa	EUR/zł	
		kurs (zm.10 %)	kurs (zm.-10 %)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 362	236	(236)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	16 026	1 603	(1 603)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(506)	(51)	51
Kredyty, pożyczki i inne źródła finansowania	(815)	(82)	82
Wpływ na wynik finansowy brutto	17 067	1 707	(1 707)
Podatek odroczony		(324)	324
Razem		1 382	(1 382)

Analiza wrażliwości ryzyka walutowego na dzień 31 grudnia 2016 roku

	Wartość bilansowa	EUR/zł	
		kurs (zm.10 %)	kurs (zm.-10 %)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	562	56	(56)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	1 988	199	(199)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(4 798)	(480)	480
Kredyty, pożyczki i inne źródła finansowania	(865)	(87)	87
Wpływ na wynik finansowy brutto	(3 113)	(311)	311
Podatek odroczony		59	(59)
Razem		(252)	252

31.3. Ryzyko kredytowe

Na poziomie Grupy Kapitałowej ryzyko kredytowe minimalizowane jest poprzez współpracę z wiarygodnymi partnerami handlowymi, stosowanie dostępnych na rynku instrumentów umożliwiających ubezpieczenie należności handlowych od odbiorców zagranicznych oraz pozyskiwanie zabezpieczeń płatności od kontrahentów. W stosunku do odbiorców krajowych stosowane jest zabezpieczenie należności w formie poręczeń, przewłaszczenia na zabezpieczenie zastawu rejestrowego lub weksli w sytuacji, gdy odbiorcy mają ograniczenia

w dostępności do gwarancji bankowych lub ubezpieczeniowych. Pomimo monitorowania tego ryzyka oraz prowadzonych negocjacji z kontrahentami w celu optymalizowania terminów płatności, ryzyko to utrzymuje się na umiarkowanym poziomie, między innymi z powodu następujących okoliczności:

- presja dostawców materiałów i surowców na maksymalne skracanie terminów płatności, w tym przedpłaty lub zabezpieczanie płatności drogimi instrumentami finansowymi (gwarancje bankowe, akredytywy);
- zbyt niskie limity ubezpieczenia ryzyka kredytowego i ograniczony dostęp do gwarancji bankowych oraz brak limitów w zakresie gwarancji ubezpieczeniowych;
- brak porozumień w sprawie rozliczenia robót dodatkowych i wzrostu cen materiałów w istotnych kontraktach;

Zarządzanie ryzykiem kredytowym partnerów transakcji finansowych polega na kontroli wiarygodności finansowej obecnych i potencjalnych partnerów tych transakcji oraz na monitorowaniu ekspozycji kredytowej w stosunku do przyznanych limitów. Partnerzy transakcji powinni posiadać odpowiedni rating przyznany przez wiodące agencje ratingowe, bądź posiadać gwarancje instytucji spełniających wymóg minimalnego ratingu. Spółka zawiera transakcje finansowe z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej oraz stosuje dywersyfikację instytucji, z którymi współpracuje. W zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym partnerów transakcji handlowych Spółka poddaje wszystkich klientów, którzy wnioskuje o przyznanie limitów kredytowych procedurom weryfikacji ich wiarygodności finansowej i w zależności od jej oceny przyznawane są odpowiednie wewnętrzne limity. Spółka określa wytyczne w zakresie procesu zarządzania ryzykiem kredytowym partnerów handlowych w celu utrzymywania odpowiednich standardów w zakresie analizy kredytowej oraz bezpieczeństwa operacyjnego procesu w przekroju całej Spółki. Miarą ryzyka kredytowego jest kwota maksymalnego narażenia na ryzyko dla poszczególnych klas aktywów finansowych. Wartości księgowe aktywów finansowych reprezentują maksymalną ekspozycję kredytową. W ocenie Zarządu, ryzyko zagrożonych aktywów finansowych jest odzwierciedlone poprzez dokonanie odpisów aktualizujących ich wartość. Analiza wiekowania należności przeterminowanych, w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku została przedstawiona w nocy 14.

W Spółce istnieje koncentracja ryzyka kredytowego w związku z istotnymi należnościami od spółek energetycznych. Biorąc pod uwagę fakt, że główni odbiorcy, będący krajowymi spółkami energetycznymi, są jednostkami kontrolowanymi przez Skarb Państwa oraz pełnią krytyczną funkcję w krajowym systemie energetycznym Spółka ocenia, że nie jest istotnie narażona na ryzyko kredytowe wobec tych odbiorców.

Spółka posiada istotne należności z tytułu udziału w zyskach spółek komandytowych, które są jednostkami zależnymi. Ryzyko kredytowe tych należności jest niskie z uwagi na dobre wyniki finansowe tych jednostek, dodatkowo ograniczone przez duży udział w sprzedaży do spółek kontrolowanych przez Skarb Państwa. Ryzyko kredytowe dotyczące środków płynnych i pochodnych instrumentów finansowych jest ograniczone, ponieważ kontrahentami Spółki są banki o wysokim ratingu kredytowym przyznanym przez międzynarodowe agencje ratingowe.

31.4. Ryzyko związane z płynnością

W ocenie Spółki jest to ryzyko, które kształtuje się na umiarkowanym poziomie. Utrzymanie płynności finansowej w średniej i długiej perspektywie wymaga angażowania się w projekty i kontrakty zapewniające neutralne i dodatnie przepływy finansowe. Ryzyko to jest stale monitorowane i analizowane zarówno w krótkim, jak i długim okresie.

W styczniu 2017 roku Spółka sfinalizowała proces dokapitalizowania, w ramach którego jej płynność została zasilona kwotą 300 000 tys. zł w związku z objęciem pakietu nowo emitowanych akcji serii T przez grono inwestorów z branży energetycznej. W drugim kwartale 2017 roku, w efekcie przeprowadzonego procesu renegotjacji umów finansowania dłużnego, w tym kredytowego i obligacyjnego, do nowych realiów właścicielskich i zamierzeń strategicznych dostosowana została dokumentacja finansowa łącząca Spółkę i jej wybrane podmioty zależne z instytucjami finansowymi. W ramach tego procesu Grupa Emitenta uzyskała również szerszy

dostęp do instrumentów gwarancyjnych, które są niezbędnym elementem procesów inwestycyjnych realizowanych przez spółki projektowe Grupy takie jak Naftoremont-Naftobudowa Sp. z o.o., Polimex Energetyka Sp. z o.o. oraz Polimex Budownictwo Sp. z o.o. Sp.k.

Obecna sytuacja finansowa Grupy Emitenta jest ustabilizowana – Grupa posiada istotne zasoby gotówkowe oraz znaczące limity gwarancyjne zarówno w instytucjach bankowych jak i ubezpieczeniowych. Struktura, poziom oraz terminy spłaty zadłużenia finansowego są dostosowane do obecnej jak i prognozowanej zdolności ich terminowej obsługi. Grupa prowadzi szereg działań, których celem jest dalsza poprawa warunków funkcjonowania i należą do nich m.in.:

- dalsza optymalizacja działalności operacyjnej w celu usprawnienia procesów związanych z realizacją, zarządzaniem i monitorowaniem prowadzonych projektów budowlano-montażowych oraz w celu redukcji kosztów operacyjnych poprzez m.in. redukcję kosztów ogólnego zarządu, centralizację zakupów, optymalizację struktur organizacyjnych, optymalizację portfela kontraktów oraz koncentrację działalności Grupy na działalności podstawowej;
- kontynuacja procesu sprzedaży składników majątkowych, w szczególności nieruchomości należących do Grupy oraz innych aktywów, które nie są niezbędne do dalszego prowadzenia podstawowej działalności Grupy.

Łącząca Spółkę z Wierzycielami Finansowymi dokumentacja, w szczególności Umowa w Sprawie Zasad Obsługi Zadłużenia Finansowego oraz Warunki Emisji Obligacji serii A, B i C nakłada na Spółkę szereg zobowiązań, w szczególności takich jak zobowiązanie do:

- dokonywania terminowych płatności na rzecz Wierzycieli i Obligatariuszy;
- niepodejmowania szeregu czynności bez uprzedniej zgody Wierzycieli i Obligatariuszy.

Niewykonanie przez Spółkę zobowiązań wynikających z Umowy w Sprawie Zasad Obsługi Zadłużenia oraz Warunków Emisji Obligacji może skutkować postawieniem w stan natychmiastowej wymagalności całego zadłużenia finansowego Spółki wobec Banków Finansujących i Obligatariuszy.

Relatywnie wysoki poziom zadłużenia Spółki i Grupy może mieć istotne konsekwencje, w tym w szczególności może wpływać na:

- ograniczoną zdolność Spółek Grupy do pozyskania dodatkowego finansowania od instytucji finansowych, w tym w szczególności gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych;
- wolniejszą dynamikę rozwoju działalności Spółek Grupy z powodu znaczącego obniżenia dostępności kredytu kupieckiego i skracania terminów płatności lub żądania przedpłat przez kontrahentów;
- konieczność przeznaczania pewnej części przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej Grupy na spłaty zadłużenia, co oznacza, że przepływy te nie zawsze będą mogły zostać wykorzystane na finansowanie działalności Grupy lub nakładów inwestycyjnych;
- ograniczenie elastyczności Grupy przy planowaniu lub reagowaniu na zmiany w jej działalności, w otoczeniu konkurencyjnym i na rynkach, na których prowadzi działalność;
- mniej korzystną pozycję rynkową Grupy w stosunku do jej konkurentów, którzy mają niższe zaangażowanie kredytowe.

Aktualny portfel zamówień Spółki pomniejszony o sprzedaż przypadającą na konsorcjantów wynosi ok. 1 084 mln zł i w całości dotyczy kontraktów zawartych. W poszczególnych latach kształtuje się on następująco: 2018 rok 714 mln zł, 2019 rok 353 mln zł, 2020 rok 17 mln zł. Ryzyko utraty płynności przez Spółkę wynika z niedopasowania kwot i terminów płatności po stronie należności i zobowiązań. Istotne znaczenie dla zabezpieczania się przed tym ryzykiem ma dywersyfikacja portfela dostawców i odbiorców, finansowanie projektów podwykonawczych ze środków otrzymanych od zamawiających.

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Spółki na dzień 31 grudnia 2017 roku i na dzień 31 grudnia 2016 roku wg daty zapadalności na podstawie umownych niezdyskontowanych płatności.

Stan na dzień 31 grudnia 2017	Na żądanie	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Oprocentowane kredyty i pożyczki	815	–	–	168 818	–	169 633
Obligacje	–	–	–	198 121	–	198 121
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	–	–	–	101 321	3 705	105 026
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	50 220	128 664	48 550	–	–	227 434
	51 035	128 664	48 550	468 260	3 705	700 214

Stan na dzień 31 grudnia 2016	Na żądanie	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Razem
Oprocentowane kredyty i pożyczki	–	1 362	–	169 825	171 187
Obligacje	–	–	–	158 412	158 412
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	–	–	–	94 384	94 384
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	12 476	197 880	87 926	–	298 282
	12 476	199 242	87 926	422 621	722 265

32. Instrumenty finansowe

32.1. Klasyfikacja instrumentów finansowych

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
	Pożyczki i należności	Pożyczki i należności
Aktywa finansowe		
Pozostałe aktywa finansowe długoterminowe	53 696	190
Pozostałe aktywa finansowe krótkoterminowe	230 084	218 698
Należności z tytułu dostaw i usług	258 050	273 322
Kaucje z tytułu umów o budowę długoterminowe	103 275	38 141
Kaucje z tytułu umów o budowę krótkoterminowe	33 620	37 748
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	162 763	140 583

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu
Zobowiązania finansowe		
Kredyty i pożyczki, w tym:	165 224	171 187
- długoterminowe oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej	164 409	169 825
- krótkoterminowe oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej	815	1 362
Pozostałe zobowiązania (długoterminowe), w tym:	80 022	60 747
- gwarancje finansowe długoterminowe	2 577	3 178
- zaliczki otrzymane	49 179	47 620
- inne	28 266	9 949
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	169 704	246 868
Kaucje z tytułu umów o budowę długoterminowe	22 496	30 746
Kaucje z tytułu umów o budowę krótkoterminowe	29 330	44 584
Obligacje	169 034	160 336

32.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017

	<i>Przychody/ (koszty) z tytułu odsetek</i>	<i>Zyski/ (straty) z tytułu różnic kursowych</i>	<i>Utworzenie/ (rozwiązanie) odpisów aktualizujących</i>	<i>Przychody z tytułu udziału w zyskach spółek komandytowych</i>	<i>Pozostałe</i>	<i>Razem</i>
Aktywa finansowe						
Pożyczki i należności	13 987	(943)	11 193	59 215	700	84 152
Zobowiązania finansowe						
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	(14 248)	796	–	–	(9 121)	(22 573)
Razem	(261)	(147)	11 193	59 215	(8 421)	61 579

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2016

	Przychody/ (koszty) z tytułu odsetek	Zyski/ (straty) z tytułu różnic kursowych	Utworzenie/ (rozwiązanie) odpisów aktualizujących	Przychody z tytułu udziału w zyskach spółek komandytowych	Pozostałe	Razem
Aktywa finansowe						
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	–	–	(16)	109 230	1 139	110 353
Pożyczki i należności	4 672	4 411	15 168	–	–	24 251
Zobowiązania finansowe						
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	(13 586)	442	–	–	(5 737)	(18 881)
Razem	(8 914)	4 853	15 152	109 230	(4 598)	115 723

32.3. Ryzyko stopy procentowej

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Grupy narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe. Spółka nie posiada instrumentów finansowych oprocentowanych stałą stopą.

Rok zakończony 31 grudnia 2017

Oprocentowanie zmienne

	Do roku	Od roku do 2 lat	Od 2 do 3 lat	Od 4 do 5 lat	Razem
Aktywa gotówkowe	162 763	–	–	–	162 763
Pożyczki udzielone	10 468	23 696	30 000	–	64 164
Razem	173 231	23 696	30 000	–	226 927
Kredyty bankowe	–	133 837	–	–	133 837
Obligacje	–	156 107	–	12 927	169 034
Pożyczki otrzymane	815	1 323	29 249	–	31 387
Razem	815	291 267	29 249	12 927	334 258

Rok zakończony 31 grudnia 2016

Oprocentowanie zmienne

	Do roku	Od roku do 2 lat	Od 2 do 3 lat	Od 3 do 4 lat	Razem
Aktywa gotówkowe	140 583	–	–	–	140 583
Pożyczki udzielone	464	8	–	–	472
Razem	141 047	8	–	–	141 055
Kredyty bankowe	–	–	138 175	–	138 175
Obligacje	–	–	160 336	–	160 336
Pożyczki otrzymane	1 362	–	1 529	30 121	33 012
Razem	1 362	–	300 040	30 121	331 523

33. Wartości godziwe poszczególnych kategorii instrumentów finansowych

Dla celów sprawozdawczości finansowej wyceny w wartości godziwej są skategoryzowane według trzech poziomów w zależności od stopnia, w jakim dane wsadowe do pomiarów wartości godziwej są obserwowalne i od znaczenia danych wsadowych do wyceny w wartości godziwej jako całości. Poziomy te kształtują się w następujący sposób:

- Poziom 1: danymi wsadowymi są ceny notowane (nieskorygowane) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów lub zobowiązań, do których jednostka ma dostęp w dniu wyceny.
- Poziom 2: danymi wsadowymi są dane inne niż ceny notowane zaliczane do Poziomu 1, które są obserwowalne dla składnika aktywów lub zobowiązań, bezpośrednio lub pośrednio.
- Poziom 3: danymi wsadowymi są nieobserwowalne dane do wyceny składnika aktywów lub zobowiązań.

Wartości godziwe aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych do wartości godziwej nie różnią się istotnie od wartości księgowych.

34. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Spółki jest utrzymanie płynności finansowej adekwatnej do skali i specyfiki prowadzonej aktywności oraz bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Spółki i zwiększały docelowo jej wartość dla jej akcjonariuszy.

Na Spółce spoczywają nałożone zewnętrznie wymogi kapitałowe dotyczące wartości kapitału własnego.

Zgodnie z zapisami Umowy w Sprawie Zasad Obsługi Zadłużenia Finansowego („Umowa ZOZF”), Spółka jest zobowiązana posiadać dodatnie kapitały własne na ostatni dzień każdego miesiąca kalendarzowego. Niedotrzymanie warunku dodatnich kapitałów własnych stanowi przypadek naruszenia Umowy ZOZF. Skutkiem wystąpienia i trwania przypadku naruszenia może być wypowiedzenie Umowy ZOZF.

Spółka posiadała dodanie kapitały przez cały okres 2017 roku.

Spółka monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Do zadłużenia netto Spółka wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.

	Stan na dzień 31 grudnia 2017	Stan na dzień 31 grudnia 2016
Kredyty, pożyczki i obligacje	334 258	331 523
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	405 790	331 038
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(162 763)	(140 583)
Zadłużenie netto	577 285	521 978
Kapitał własny	549 695	164 183
Kapitał i zadłużenie netto	1 126 980	686 161
Wskaźnik dźwigni (zadłużenie netto/ kapitał i zadłużenie netto)	51%	76%

35. Postępowania dotyczące wierzytelności i zobowiązań toczące się przed sądem

W 2013 roku w skład portfela kontraktów realizowanych przez Spółkę wchodziły kontrakty realizowane dla Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad („GDDKiA”) zawierane w trybie ustawy – Prawo zamówień publicznych. Z uwagi na dokonanie istotnych naruszeń zawartych umów przez zamawiającego (tu: GDDKiA), w tym odrzucanie uzasadnionych roszczeń konsorcjów wykonawców oraz zaleganie z wypłatą należnych wykonawcom wynagrodzeń za prace wykonane w 2013 roku i w latach poprzednich, a przede wszystkim na skutek nieprzedstawienia przez GDDKiA w wymaganym ustawowo terminie 45 dni zgodnego z prawem zabezpieczenia zapłaty za roboty budowlane w sumarycznej kwocie ponad 2 mld zł, Konsorcja w których skład wchodzi Spółka, odstąpiły od zawartych umów. Z uwagi na istotną wartość zakresu prac do wykonania w kwocie przekraczającej 2 mld zł spowodowało to, że istniało realne ryzyko, że kwota roszczeń wciąż będzie rosła a Konsorcja nie będą posiadać zabezpieczenia ich zapłaty. Dodatkowo złożone do GDDKiA roszczenia finansowe i przedłużające się procedury akceptacji przez GDDKiA poniesionych przez Konsorcja kosztów dodatkowych nie gwarantowały uzyskania zapłaty ww. kwot bez długotrwałych procesów sądowych. Z uwagi na brak efektów zmierzających do zabezpieczenia należności dnia 14 stycznia 2014 roku konsorcja wykonawcze złożyły do GDDKiA, w trybie art. 649³ K.c., oświadczenia o odstąpieniu od zawartych umów na budowę, tj. autostrada A1 na odcinku Stryków – Tuszyń, autostrada A4 na odcinku Rzeszów - Jarosław oraz droga ekspresowa S-69 na odcinku Bielsko-Biała – Żywiec. Konsorcja, mając na uwadze możliwość polubownego rozwiązania zaistniałej sytuacji, wielokrotnie występowały do GDDKiA o naprawienie uchybień w celu umożliwienia realizacji budów. Propozycje polubownego rozwiązania były przedmiotem obszernej korespondencji między wykonawcami a zamawiającym.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość złożonych przez Konsorcjum pozwów przeciwko GDDKiA wynosi 678,6 mln zł.

Spółka jest w trakcie procesu uzgadniania wzajemnych rozliczeń z GDDKiA oraz z konsorcjantami, przeprowadzenia ostatecznych rozliczeń z tytułu zakończonych kontraktów drogowych, realizowanych na zlecenie GDDKiA. Zarząd wskazuje, iż z uwagi na toczące się spory z GDDKiA oraz w związku z prowadzonym procesem upadłościowym konsorcjantów, w dalszym ciągu wzajemne rozliczenia finansowe nie mogły zostać zakończone. W konsekwencji założenia przyjęte do wyceny, a tym samym ostateczny wynik realizacji kontraktów realizowanych dla GDDKiA może ulec zmianie.

Spółka w dniu 26 maja 2017 roku podpisała z GDDKiA umowę o zachowaniu w poufności informacji wrażliwych, które mogą zostać przekazane w toku rozmów w przedmiocie zawarcia ewentualnej ugody dotyczącej wzajemnych roszczeń dochodzonych przez strony w postępowaniach sądowych lub innych ewentualnych roszczeń mogących powstać z tytułu umów, których przedmiotem był: (i) Projekt i budowa autostrady A1 Stryków - węzeł „Tuszyń” na odcinku od km 295 + 850 (od węzła Stryków 1 bez węzła do km 335+937,65, (ii) Budowa drogi ekspresowej S-69 Bielsko-Biała – Żywiec – Zwardoń, odcinek węzeł „Mikuszowice” („Żywiecka/Bystrzańska”)–Żywiec, oraz (iii) Budowa autostrady A-4, odcinek Rzeszów (węzeł Rzeszów Wschód) - Jarosław (węzeł Wierzbna) od km 581 + 250 do km 622 + 450.

Poniżej wskazano najważniejsze toczące się na dzień 31 grudnia 2017 roku postępowania sądowe, których łączna wartość stanowi co najmniej 2% skonsolidowanych przychodów ze sprzedaży Grupy Kapitałowej za ostatnie cztery kwartały, czyli 48,4 mln zł oraz postępowania sądowe prowadzone przeciwko albo z powództwa GDDKiA.

Sprawy prowadzone z powództwa Spółki

- Pozwany: Skarb Państwa – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. Wartość przedmiotu sporu: 36 961 661 zł. Udział Spółki w konsorcjum wynosi 49%. Przedmiot sporu: żądanie podwyższenia wynagrodzenia za budowę odcinka autostrady A2 Stryków – Konotopa w związku ze wzrostem cen paliw płynnych i asfaltu. Dnia 3 września 2015 roku został wydany wyrok oddalający powództwo konsorcjum w całości. Apelacja konsorcjum została złożona dnia 8 października 2015 roku. Termin rozprawy apelacyjnej został wyznaczony na dzień 16 marca 2017 roku. Sąd II instancji przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia. 20 października 2017 roku - pismo powodów w przedmiocie

wniosków dowodowych. 4 stycznia 2018 roku - doręczenie powodom pisma GDDKiA w sprawie wniosków dowodowych powodów. Na rozprawie w dniu 22 lutego 2018 roku GDDKiA podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko i wniosła o oddalenie pozwu w całości. Sąd wyznaczył termin 21 dni na ustosunkowanie się do złożonych wniosków dowodowych oraz wskazanie kandydatów na biegłych. Rozprawa została odroczone bez wyznaczania kolejnego terminu.

- Pozwany: Skarb Państwa – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. Wartość przedmiotu sporu: 219 592 409 zł. Udział Spółki w konsorcjum wynosi 51%. Przedmiot sporu: zapłata kar umownych z tytułu odstąpienia od umowy na budowę odcinka autostrady A-4 Rzeszów-Jarosław, z winy zamawiającego. W dniu 13 maja 2014 roku Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym i nakazał pozwanemu aby zapłacił Spółce kwotę 111 992 128 zł wraz z odsetkami ustawowymi od tej kwoty od dnia 4 lutego 2014 roku do dnia zapłaty; zwrócił Doprastav koszty procesu w kwocie 32 217 zł. W dniu 4 czerwca 2014 roku SP - GDDKiA skutecznie wniósł sprzeciw od ww. nakazu zapłaty. Sprawa została skierowana do rozpoznania w postępowaniu zwykłym, a dnia 10 czerwca 2015 roku SP – GDDKiA wniosła pozew wzajemny przeciwko Konsorcjum na kwotę 249 476 370 zł (wskazany w sprawach prowadzonych przeciwko Spółce). W dniu 1 grudnia 2015 roku Sąd odrzucił pozew wzajemny w stosunku do Doprastav. W dniu 21 grudnia 2015 roku GDDKiA wniosła zażalenie na postanowienie o odrzuceniu pozwu wzajemnego w stosunku do Doprastav. Doprastav złożył odpowiedź na zażalenie GDDKiA. Postanowieniem z dnia 23 czerwca 2016 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie zawiesił postępowanie zażaleniewe do czasu rozpoznania skargi kasacyjnej SP - GDDKiA wniesionej od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 29 września 2015 roku. Postanowieniem z dnia 24 marca 2017 roku Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Warszawie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Postanowieniem z dnia 6 czerwca 2017 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie podjął zawieszone postępowanie. Postanowieniem z dnia 5 lipca 2017 roku Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżone orzeczenie o odrzuceniu pozwu wzajemnego do Doprastav i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu. W dniu 10 stycznia 2018 roku Doprastav złożył uzupełniający wniosek dowodowy w sprawie o odrzucenie powództwa wzajemnego. W chwili obecnej, Sąd podejmuje czynności w celu ustalenia biegłego specjalisty z zakresu prawa słowackiego.
- Pozwany: Skarb Państwa – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. Wartość przedmiotu sporu: 176 954 030 zł. Udział Spółki w konsorcjum wynosi 37%. Przedmiot sporu: zapłata kar umownych z tytułu odstąpienia od umowy na budowę odcinka autostrady A-1 odcinek Stryków - Tuszyn z winy zamawiającego. Postanowieniem z dnia 5 maja 2015 roku Sąd odrzucił pozew wzajemny w stosunku do Doprastav a.s. W dniu 29 maja 2015 roku GDDKiA wniosła zażalenie na postanowienie Sądu o odrzuceniu pozwu wzajemnego w stosunku do Doprastav a.s. W dniu 5 czerwca 2015 roku Doprastav a.s. wniósł pismo ustosunkowujące się do pisma powodów MSF Engenharia i MSF Polska z dnia 2 kwietnia 2015 roku, a w dniu 8 czerwca 2015 roku wniósł odpowiedź na ww. zażalenie GDDKiA. W dniu 29 września 2015 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił zażalenie GDDKiA. W dniu 8 kwietnia 2016 roku SP-GDDKiA złożyła skargę kasacyjną na postanowienie Sądu Apelacyjnego. W dniu 17 czerwca 2016 roku Doprastav złożył odpowiedź na skargę kasacyjną. Postanowieniem z dnia 24 marca 2017 roku Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Warszawie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. W dniu 3 sierpnia 2017 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie uchylił zaskarżone orzeczenie o odrzuceniu pozwu wzajemnego do Doprastav a.s. i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania. W dniu 10 stycznia 2018 roku Doprastav złożył uzupełniający wniosek dowodowy w sprawie o odrzucenie powództwa wzajemnego. Do dnia 20 lutego 2018 roku Sąd nie podjął również jakichkolwiek czynności po przekazaniu mu do ponownego rozpoznania sprawy z wniosku Doprastav o odrzucenie wobec tego podmiotu pozwu wzajemnego.

- Pozwany: Skarb Państwa – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. Wartość przedmiotu sporu: 78 810 045 zł. Udział Spółki w konsorcjum wynosi 50,5%. Przedmiot sporu: zapłata kar umownych z tytułu odstąpienia od umowy na budowę drogi ekspresowej S-69, odcinek Mikuszowice - Żywiec z winy zamawiającego. Sąd zlecił opinię biegłego sądowego w zakresie budownictwa. W dniu 26 czerwca 2017 roku do akt wpłynęła opinia biegłego sądowego, która potwierdziła, że w dacie 31 grudnia 2013 roku wykonawca był uprawniony do znaczącego przedłużenia Czasu na Ukończenie, GDDKiA nie przekazała pełnej i kompletnej dokumentacji projektowej wykonawcy, a roboty określone w wezwaniu do poprawienia z dnia 16 grudnia 2013 roku nie były możliwe do wykonania w zastrzeżonym terminie 14 dni. Wszystkie strony złożyły pisma, w których ustosunkowały się do treści i wniosków opinii. Powodowie nie kwestionują opinii, natomiast GDDKiA kwestionuje jej wartość merytoryczną i przydatność dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd zobowiązał Naczelną Organizację Techniczną do ustosunkowania się do zastrzeżeń przedstawionych przez GDDKiA. Do akt sprawy wpłynęła uzupełniająca opinia instytutu naukowego.
- Pozwany: Skarb Państwa – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. Wartość przedmiotu sporu: 62 624 332 zł. Udział Spółki w konsorcjum wynosi 50,5%. Pozew o zapłatę należności wynikających z faktur związanych z realizacją umowy o roboty budowlane dot. budowy drogi ekspresowej S-69 Bielsko-Biała – Żywiec – Zwardoń, oraz umowy o roboty budowlane dot. budowy odcinka autostrady A-1 od węzła „Sośnica” wraz z odcinkiem autostrady A-1 „Sośnica – Maciejów”. Pismem z dnia 23 czerwca 2016 roku GDDKiA dokonała rozszerzenia powództwa wzajemnego do kwoty 62 624 332,15 zł. SP-GDDKiA cofnęła pozew w części - w zakresie kwoty 1 151,49 zł tytułem zwrotu środków wypłaconych na rzecz Peri Polska Sp. z o.o. oraz rozszerzyła powództwo wzajemne o kwotę 833 442,96 zł tytułem zwrotu środków wypłaconych przedsiębiorcom na podstawie Specustawy. Sąd na rozprawie 27 marca 2018 roku udzielił 3-miesięcznego terminu na wniesienie przez SP-GDDKiA odpowiedzi na rozszerzenie powództwa, 2-miesięcznego terminu na ustosunkowanie się przez Spółkę i Doprstav a.s. do odpowiedzi wniesionej przez SP-GDDKiA oraz 1-miesięcznego terminu na ustosunkowanie się przez SP-GDDKiA do tego pisma. Sąd wyznaczył termin rozprawy na dzień 10 października 2018 roku.
- Pozwany: Skarb Państwa – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. Wartość przedmiotu sporu: 103 644 247 zł. Udział Spółki w konsorcjum wynosi 21%. Przedmiot sporu: powództwo dotyczy naprawienia szkody poniesionej przez Wykonawcę wskutek niewłaściwego opisu Wymagań Zamawiającego dotyczących realizacji kontraktu na budowę odcinka autostrady A-2 Stryków – Konotopa. Sprawa jest obecnie analizowana przez biegłego sądowego. Sąd przekazał akta sprawy Politechnice Poznańskiej. Oczekujemy na sporządzenie opinii przez Politechnikę.
- Pozwany: Europa Centralna Sp. z o.o. (d. Helical Sośnica Sp. z o.o.) Wartość przedmiotu sporu: 79 325 935 zł. Sprawa o ustalenie braku prawa Helical Sośnica do żądania zapłaty kar umownych oraz zasądzenia kwoty 52 109 916 zł tytułem wynagrodzenia za wykonanie umowy, za prace dodatkowe, a także z tytułu poniesionych przez Spółkę kosztów realizacji umowy po dniu 15 października 2012 roku. W dniu 29 grudnia 2015 roku – ponowne rozszerzenie powództwa, zamiast ustalenia braku prawa Helical Sośnica do żądania zapłaty kar umownych oraz obok roszczenia o zapłatę kwoty 52 109 916 zł, Spółka domaga się zasądzenia od Europa Centralna Sp. z o.o. kwoty 25 938 604 zł stanowiącej równowartość środków z gwarancji bankowej wypłaconych na rzecz pozwanego, oraz dodatkowo kwoty 1 277 414 zł stanowiącej wynagrodzenie za pozostawanie na placu budowy centrum handlowego po 18 października 2012 roku. Dnia 29 grudnia 2017 roku Strony zawarły ugodę sądową, w ramach której Europa Centralna zobowiązała się zapłacić na rzecz Spółki kwotę 3 000 000 EUR a Spółka potwierdziła uprawnienie Europy Centralnej do zatrzymania kwoty 25 938 604 zł tytułem realizacji gwarancji bankowej należytego wykonania umowy nr 2324/11/WAR. Obydwa postępowania sądowe zostały prawomocnie umorzone. Ugoda została wykonana.

Sprawy prowadzone przeciwko Spółce

- Sprawa z powództwa Skarbu Państwa – Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad. Przedmiotem postępowania jest żądanie zapłaty części kary umownej za odstąpienie przez Zamawiającego z winy Wykonawcy od umowy o roboty budowlane dot. budowy drogi ekspresowej S-69 Bielsko-Biała – Żywiec - Zwardoń oraz umowy o roboty budowlane dot. budowy odcinka autostrady A-1 od węzła „Sośnica” na skrzyżowaniu autostrad A-1 i A-4 wraz z odcinkiem autostrady A-1 „Sośnica Maciejów” oraz kary umownej za przekroczenie czasu na ukończenie. Jest to powództwo wzajemne. Wartość przedmiotu sporu wynosi 61 792 041 zł. Pismem z dnia 23 czerwca 2016 roku GDDKiA dokonała rozszerzenia powództwa wzajemnego do kwoty 62 624 332 zł. SP-GDDKiA cofnęła pozew w części - w zakresie kwoty 1 151 zł tytułem zwrotu środków wypłaconych na rzecz Peri Polska Sp. z o.o. oraz rozszerzyła powództwo wzajemne o kwotę 833 442 zł tytułem zwrotu środków wypłaconych przedsiębiorcom na podstawie Specustawy. Sąd na rozprawie 27 marca 2018 roku udzielił 3-miesięcznego terminu na wniesienie przez SP-GDDKiA odpowiedzi na rozszerzenie powództwa, 2-miesięcznego terminu na ustosunkowanie się przez Spółkę i Doprastav a.s. do odpowiedzi wniesionej przez SP-GDDKiA oraz 1-miesięcznego terminu na ustosunkowanie się przez SP-GDDKiA do tego pisma. Sąd wyznaczył termin rozprawy na dzień 10 października 2018 roku.
- Sprawa z powództwa Skarbu Państwa – Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad. Przedmiotem postępowania jest żądanie zapłaty części kary umownej z tytułu odstąpienia z winy Wykonawcy od umowy o roboty budowlane dot. budowy autostrady A-4, odcinek Rzeszów – Jarosław. Jest to powództwo wzajemne. Wartość przedmiotu sporu wynosi 249 476 370 zł. Postanowieniem z dnia 23 czerwca 2016 roku postępowanie zażaleniowe zostało zawieszone do czasu rozpoznania skargi kasacyjnej w sprawie. Postanowieniem z dnia 6 czerwca 2017 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie podjął zawieszone postępowanie. Postanowieniem z dnia 5 lipca 2017 roku Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżone orzeczenie o odrzuceniu pozwu wzajemnego do Doprastav i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.
- Sprawa z powództwa Skarbu Państwa – Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad. Przedmiotem postępowania jest żądanie zapłaty części kary umownej z tytułu odstąpienia z winy Wykonawcy od umowy o roboty budowlane dot. zaprojektowania i budowy autostrady A-1 Stryków – węzeł „Tuszyn”. Jest to powództwo wzajemne. Wartość przedmiotu sporu wynosi 199 001 077 zł. Postanowieniem z dnia 24 marca 2017 roku Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Warszawie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. W dniu 3 sierpnia 2017 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie uchylił zaskarżone orzeczenie o odrzuceniu pozwu wzajemnego do Doprastav a.s. i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania.

36. Najważniejsze zdarzenia następujące po dniu bilansowym

- W dniu 8 stycznia 2018 roku Rada Nadzorcza podjęła uchwałę o powołaniu do składu Zarządu Spółki Pana Macieja Korniluka i powierzenia mu funkcji Wiceprezesa Zarządu (raport bieżący nr 2/2018).
- W dniu 21 lutego 2018 roku Zarząd Spółki poinformował, że w wyniku podjętych działań związanych z realizacją budowy bloku energetycznego w Elektrowni „Kozienice”, w ramach których dokonano częściowego ograniczenia zdiagnozowanych uprzednio ryzyk technicznych, optymalizacji procesów zakupowych oraz usprawnienia procesów weryfikacyjno-rozliczeniowych z podwykonawcami i dostawcami, a także w związku z podpisaniem protokołu przejęcia bloku do eksploatacji w dniu 19 grudnia 2017 roku,

Zarząd Spółki, po przeprowadzeniu analizy w toku procesu zamknięcia ksiąg rachunkowych Spółki za rok 2017, podjął uchwałę o zmniejszeniu całkowitych kosztów Projektu Kozienice w kwocie 42,3 mln zł, co przełoży się na poprawę wyniku netto Spółki w tej samej wysokości (raport bieżący 7/2018).

- W dniu 23 lutego 2018 roku Zarząd Spółki poinformował, że w efekcie prowadzonych konsultacji w ramach konsorcjum Spółki oraz Mostostal Warszawa S.A. i Rafako S.A. oraz GE Power, która jest generalnym projektantem oraz pełni funkcję lidera Konsorcjum zarządzającego realizacją kontraktu oraz przeprowadzonych analiz oszacowane zostały nowe terminy przekazania do eksploatacji bloków nr 5 i 6 w Elektrowni Opolu. Deklarowane zmienione terminy przekazania do eksploatacji to 31 maja 2019 roku dla bloku nr 5 oraz 30 września 2019 roku dla bloku nr 6 (raport bieżący 8/2018).
- W dniu 3 kwietnia 2018 roku rezygnację z funkcji Prezesa Zarządu „Polimex-Mostostal” S.A. złożył Pan Antoni Józwowicz (raport bieżący 18/2018).
- W dniu 4 kwietnia 2018 roku Rada Nadzorcza podjęła uchwałę, zgodnie z którą tymczasowo powierzyła ona Panu Przemysławowi Janiszewskiemu pełnienie obowiązków Prezesa Zarządu (raport bieżący 19/2018).
- W dniu 4 kwietnia 2018 roku spółki ENERGA S.A. oraz ENEA S.A. wydały komunikaty w przedmiocie rozstrzygnięcia postępowania o udzieleniu zamówienia publicznego pt. „Budowa Elektrowni Ostrołęka C o mocy ok. 1000 MW” . Oferta złożona przez konsorcjum, którego liderem był „Polimex-Mostostal” S.A. nie została wybrana.

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach złotych)

PODPISY WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZARZĄDU			
Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
12.04.2018	Przemysław Janiszewski	p.o. Prezesa Zarządu	
12.04.2018	Maciej Korniluk	Wiceprezes Zarządu	

PODPIS OSOBY ODPOWIEDZIALNEJ ZA SPORZĄDZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO			
Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
12.04.2018	Sławomir Czech	Dyrektor Finansowy/ Główny Księgowy	